

Analiza finansijskih izvještaja društava za osiguranje

Godić, Dina

Undergraduate thesis / Završni rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/um:nbn:hr:128:184022>

Rights / Prava: [In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-13**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Veleučilište u Karlovcu
Poslovni odjel
Stručni studij ugostiteljstva

Dina Godač

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA DRUŠTAVA ZA
OSIGURANJE**
ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2015.

Dina Godač

**ANALIZA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA DRUŠTAVA ZA
OSIGURANJE**

ZAVRŠNI RAD

Veleučilište u Karlovcu

Poslovni odjel

Stručni studij ugostiteljstva

Kolegij: Osnove računovodstva II

Mentor: mr.sc. Dubravka Krivačić

Matični broj studenta: 0618610083

Karlovac, veljača 2015.

ZAHVALA

Zahvaljujem svima koji su svojim prijedlozima, savjetima i podrškom pridonijeli izradi ovog rada.

Posebno se zahvaljujem svojoj mentorici mr.sc. Dubravki Krivačić na strpljenju, suradnji, vodstvu i izuzetnoj pomoći tijekom izrade rada.

Hvala svim profesorima i asistentima na suradnji i pruženom znanju tijekom cijelog studija.

Ovim putem želim također zahvaliti svim svojim prijateljima što su svojim prisustvom, vedrinom i smijehom uljepšali moje studentske dane.

Veliko hvala cijeloj mojoj obitelji na podršci i upućivanju na pravi put.

I za kraj, najveća hvala mojim divnim roditeljima na potpori i ohrabrenjima, brizi i neizmjernoj ljubavi, osloncu i stalnom poticanju na ostvarivanje viših ciljeva. Bez vaše pomoći ništa od ovoga ne bi bilo moguće, stoga ovu diplomu posvećujem vama.

SAŽETAK

Računovodstvo je najznačajniji dio informacijskog sustava trgovačkog društva te je temelj za poslovno odlučivanje. Njegov output su finansijski izvještaji, svojevrsni nositelji informacija potrebnih različitim internim i eksternim korisnicima. Kako bi korisnici lakše mogli pristupiti informacijama iz finansijskih izvještaja, trgovačka društva dužna su finansijske izvještaje javno objavljivati, što ujedno olakšava njihovu analizu. Analiza finansijskih izvještaja definirana je kao predmet ovog istraživanja. Provedena je na primjeru društava za osiguranje. Konkretno su objašnjeni temeljni finansijski izvještaji koje društva za osiguranje trebaju sastavljati, obveza javne objave finansijskih izvještaja, metoda analize finansijskih izvještaja, a potom je izrađena komparativna analiza finansijskih izvještaja dvaju velikih društava za osiguranje u Republici Hrvatskoj: Allianz Zagreb d.d. i Croatia osiguranje d.d.

Ključne riječi: finansijski izvještaji, društva za osiguranje, analiza

ABSTRACT

Accounting is the most important part of the information system of the company and it is the basis for decision making. Its output are the financial statements, different kinds of holders of information necessary for various internal and external users. Companies are obligated to publicly disclose financial statements, which facilitates their analysis and make it easier for users to gain access to information from the financial statements. Analysis of the financial statements is defined as the subject of this research. It will be created on the example of insurance companies. Particulary it explaines the basic financial statements which insurance companies must create, the obligation of public disclosure of financial statements, methods of analysis of financial statements, and afterwards it is created a comparative analysis of financial reports of two large insurance companies in the Republic of Croatia: Allianz Zagreb Ltd. and Croatia osiguranje Ltd.

Keywords: financial statements, insurance companies, analysis

SADRŽAJ

ZAHVALA	I
SAŽETAK.....	II
ABSTRACT	III
1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori podataka i metode istraživanja.....	2
1.3. Sadržaj i struktura rada.....	3
2. DRUŠTVA ZA OSIGURANJE	4
2.1. Pojam osiguranja i djelatnost društava za osiguranje.....	4
2.2. Zakonski okvir osiguranja	6
2.3. Oblici društava za osiguranje	8
2.4. Vrste osiguranja.....	9
2.5. Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj	11
3. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE	15
3.1. Pojam i obilježja financijskih izvještaja	15
3.2.1. Izvještaj o finansijskom položaju (bilanca).....	17
3.2.2. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (račun dobiti i gubitka)	18
3.2.3. Izvještaj o novčanom tijeku.....	20
3.2.4. Izvještaj o promjenama kapitala	21
3.2.5. Bilješke uz financijske izvještaje.....	22
4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	24
4.1. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja	25
4.2. Pokazatelji analize financijskih izvještaja	26
5. KOMPARATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE ALLIANZ ZAGREB D.D. I CROATIA OSIGURANJE D.D.....	30
5.1. Allianz Grupa	30
5.1.1. Allianz Zagreb d.d.....	30
5.1.2. Horizontalna i vertikalna analiza.....	31
5.1.3. Analiza pomoću pokazatelja.....	38
5.2. Croatia Osiguranje d.d.....	39
5.2.1. Croatia Osiguranje d.d.....	39
5.2.2. Horizontalna i vertikalna analiza	39
5.2.3. Analiza pomoću pokazatelja.....	47

5.3 Rezultati komparativne analize društava za osiguranje Allianz Zagreb d.d. i Croatia osiguranje d.d.....	48
6. ZAKLJUČAK	50
LITERATURA.....	52
POPIS GRAFIKONA.....	54
POPIS TABLICA.....	55
POPIS SHEMA	56

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Osiguranje je u suvremenom gospodarskom razvoju postalo učinkovitom i nezamjenjivom zaštitom te čimbenikom sigurnosti i prosperiteta društva. Ekonomski smisao osiguranja sadržan je u naknadi štete u imovinskom osiguranju i isplati osiguranih iznosa u osiguranju osoba. Radi širine obuhvata svih ljudskih djelatnosti u osiguranju se javljaju raznovrsni, složeni gospodarski i pravni odnosi i interesi, koji proučavanje tog područja čine specifičnim, kompleksnim i sveobuhvatnim.¹

Djelatnost osiguranja znatno utječe na razvoj gospodarstva svake zemlje te je važan čimbenik stabilnosti finansijskog sustava. U Hrvatskoj je u 2013. godini djelovalo dvadeset i šest društava za osiguranje te jedno društvo za reosiguranje. Od toga sedam društava za osiguranje bavilo se poslovima životnog osiguranja, devet društava poslovima neživotnog osiguranja te deset društava poslovima životnog i neživotnog osiguranja.

Financijski izvještaji pružaju njihovim korisnicima podatke i informacije o poslovanju poduzeća te je njihova analiza jedan od važnijih alata kojima različite interesne skupine mogu doći do onih informacija koje su im potrebne za donošenje odluka. Ciljevi financijskih izvještaja su pružanje informacija o financijskoj poziciji koja uključuje imovinu, izvore imovine, likvidnost i solventnost, pružanje informacija o uspješnosti poslovanja koja upućuje na sposobnost ostvarivanja profita od korištenja uloženih resursa te pružanje informacija o novčanim tijekovima, koje mogu poslužiti za predviđanje budućih novčanih tijekova i njihove uporabe.

Analiza financijskih izvještaja jedan je od financijskih alata koji korisnicima omogućava uvid u sadašnje rezultate poslovanja, ali im omogućava i uvid i razvoj poslovanja tijekom određenog vremena te projekciju mogućeg razvoja u budućnosti sa svrhom pronalaska načina kako poboljšati rezultate u budućnosti. Predmet ovog rada je financijska analiza poslovanja dvaju društava za osiguranje, Croatia Osiguranja d.d. i Allianz Zagreb d.d. Pritom su korišteni financijski podaci za oba društva za osiguranje te su na temelju njih napravljene horizontalna i vertikalna analiza, kao i analiza pomoću pokazatelja. Nadalje, donesen je zaključak o

¹ Andrijašević, S., Petranović, V.: Ekonomika osiguranja, Alfa, Zagreb, 1991, str. 1.

poslovanju svakog pojedinačnog društva te je napravljena komparativna analiza, odnosno usporedba dvaju društava.

Ciljevi ovog rada vezani su uz prethodno definirane probleme i predmet istraživanja. Cilj je analizirati i ocijeniti prikupljena teorijska i empirijska saznanja o finansijskoj situaciji društava za osiguranje Allianz Zagreb d. d. i Croatia Osiguranje d.d., odnosno prikazati poziciju ovih društava kao jednih od 27 društava u Republici Hrvatskoj, te utvrditi uspješnost navedenih društva putem vertikalne, horizontalne i analize pomoću pokazatelja.

1.2. Izvori podataka i metode istraživanja

Izvori podataka korišteni za ovaj rad su znanstveni i stručni radovi te podaci preuzeti sa službenih internetskih stranica osiguravajućih društava Croatia Osiguranje d.d. i Allianz Osiguranje d.d.

Prilikom izrade rada korištene su sljedeće istraživačke metode: metoda deskripcije, komparacije, metoda analize i metoda sinteze.

Metoda deskripcije je postupak jednostavnog opisivanja činjenica, procesa i predmeta te će se koristiti u teorijskom dijelu rada s ciljem upoznavanja s pojmovima i finansijskog izvještavanja, temeljnih finansijskih izvještaja te s njihovim sadržajem.

Metoda komparacije koristit će se prilikom uspoređivanja uspješnosti poslovanja osiguravajućih društava Croatia Osiguranje d.d. i Allianz Zagreb d.d.

Metoda analize je postupak znanstvenog istraživanja i objašnjavanja stvarnosti raščlanjivanjem složenih misaonih tvorevina na njihove jednostavnije dijelove i elemente i izučavanje svakog dijela i elementa za sebe i u odnosu na druge dijelove, odnosno cjeline. Metoda sinteze je postupak znanstvenog istraživanja i objašnjavanja putem spajanja, sastavljanja jednostavnijih misaonih tvorevina u složene, i složenih u još složenije, povezujući izdvojene elemente, pojave, procese i odnose u jedinstvenu cjelinu u kojoj su njezini dijelovi uzajamno povezani. Cilj korištenja ovih dviju metoda je upoznavanje s poslovanjem promatranih društava za osiguranje. Analizirat će se podatci unutar finansijskog izvještaja objavljenih u godišnjim finansijskim izvještajima.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Struktura ovog rada podijeljena je na šest cjelina, uključujući uvod i zaključak. U uvodnom dijelu rada definiran je predmet istraživanja, ciljevi istraživanja, metode istraživanja, izvori podataka korišteni u istraživanju te je ukratko opisana struktura i sadržaj rada.

U drugom poglavlju rada obrađeni su osnovni pojmovi i značajke samog osiguranja i osiguravajućih društava, naveden je zakonski okvir osiguranja, kao i vrste i oblici osiguranja te je utvrđeno aktualno stanje na tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj.

U trećem poglavlju obrađeni su osnovni pojmovi i značajke finansijskih izvještaja, naveden je sastav temeljnih finansijskih izvještaja, obveznici sastavljanja finansijskih izvještaja te obveza njihove javne objave.

U četvrtom poglavlju teorijski je obrađen pojam analize finansijskih izvještaja, svrha i cilj analize finansijskih izvještaja, kao i pojmovi vertikalne i horizontalne analize finansijskih izvještaja te analize pomoću pokazatelja.

Peto poglavlje odnosi se na istraživački dio rada. U ovom poglavlju provedena je analiza finansijskih izvještaja društava za osiguranje Croatia Osiguranje d.d. i Allianz Zagreb d.d. te su izloženi rezultati analize. Uz horizontalnu i vertikalnu analizu bilance i računa dobiti i gubitka promatranih društava za osiguranje provedena je i analiza pomoću pokazatelja, te su na temelju dobivenih podataka donijeti zaključci i napravljena je komparativna analiza dvaju društava.

Šesto poglavlje odnosi se na zaključak rada u kojem su izneseni glavni rezultati i spoznaje do kojih se došlo temeljem istraživanja.

2. DRUŠTVA ZA OSIGURANJE

2.1. Pojam osiguranja i djelatnost društava za osiguranje

Razvoj osiguranja i ekonomске zaštite seže u daleku prošlost kada su kineski trgovci oko tri tisuće godine prije Krista prilikom prijevoza trgovačke robe na brodicama u područjima jakih vodenih struja, vrtloga i stijena, dijelom svoje robe nadoknađivali štetu trgovcima čija je roba bila oštećena ili potonula.² Razvoj naprednijih oblika osiguranja započinje u vrijeme kad je čovjek spoznao da se udruživanjem u zajednicu rizika smanjuje pojedinačni rizik i omogućuje ekonomski jednostavnija i rentabilnija zaštita od raznih opasnosti.³ Tako je od primitivnih oblika samopomoći došlo do suvremenog organiziranog prikupljanja sredstava za pokriće posljedica rizičnog događaja.

Osiguranje je kompleksan sustav s dva temeljna obilježja:⁴

1. Prijenos rizika od pojedinaca na skupinu ili zajednicu rizika, što treba razumjeti kao svijest pojedinaca od ugroženosti od istih opasnosti od kojih se efikasnije može zaštiti ako se uključe u sustav osiguranja u što većem broju, te
2. Raspodjela gubitaka na izjednačenoj osnovici za sve članove skupine, a to podrazumijeva sustav podjele nastalih gubitaka na sve osiguranike i pokriće tih gubitaka u obliku premija koje uplaćuju osiguranici.

Sa stajališta pojedinca osiguranje je ekonomski instrument kojim pojedinac zamjenjuje relativno malu svotu premije za relativno veliki i neizvjestan financijski gubitak, dok je sa stajališta društva u cjelini, osiguranje gospodarski instrument kojim se kombiniranjem i homogeniziranjem rizika sukladno zakonu velikih brojeva smanjuju ukupni gubici društva planiranim dinamikom troškova i premija.⁵

Uz gotovo svaki segment života može se vezati određeni rizik, odnosno opasnosti od djelovanja slučajnog i štetnog događaja. Svrha osiguranja je prenošenje rizika s pojedinca na društvo za osiguranje. Na taj se način pojedinac nastoji zaštiti od opasnosti (rizika) koje mu mogu ugroziti

² Ćurak, M., Jakovčević, D.: Osiguranje i rizici, RRiF Plus, Zagreb, 2007., str. 17.

³ Ibidem, str. 21.

⁴ Mićin, K.: Računovodstvo osiguravajućih društava, HASIBO, Zagreb, 2008., str. 45.

⁵ Ćurak, M., Jakočević, D.: op. cit., str. 24.

život ili nanijeti štete na imovini. Međutim, svi rizici kojima se izlažu pojedinci i gospodarski subjekti nisu uvijek osigurljivi. Samo osigurljivi rizici mogu biti predmetom ugovora o osiguranju, a njihova obilježja su sljedeća:⁶

- dostačna brojnost zajednice rizika,
- homogenost rizika,
- slučajni budući događaj neovisan o isključivoj volji osiguranika,
- ponavljanje rizičnog događaja,
- rizik mora biti mjerljiv i određiv,
- rizik mora biti ravnomjerno raspoređen u prostoru i vremenu,
- premija mora biti ekonomski prihvatljiva,
- rizik mora biti u skladu sa zakonima, načelima i kodeksima moralu,
- finansijska značajnost potencijalnih šteta.

Osiguranje prenosi rizik s osiguranika na osiguravatelja sklapanjem ugovora o osiguranju, u kojem osiguratelj za primljenu premiju preuzima obvezu da nastankom osiguranog slučaja (ostvarenje rizika) osiguraniku ili trećeoj osobi, u čiju se korist osiguranje sklapa, nadoknadi štetu u imovinskom osiguranju, odnosno plati ugovorenou svotu novca u osobnim osiguranjima.⁷ Prije izvršenja naknade štete potrebno je provesti likvidaciju štete, čiji su glavni ciljevi potvrđivanje nastanka osiguranog slučaja koji je pokriven ugovorom o osiguranju, pravedna i brza naknada štete i informiranje osiguranika te pružanje pomoći. Faze u postupku likvidacije štete su:⁸

- izvještavanje osiguratelja odnosno prijava o nastupanju osiguranog događaja,
- procjena štete/dokaz o nastupu osiguranog slučaja,
- utvrđivanje postojanja obveze osiguratelja,
- isplata osigurnine,
- subrogacija, odnosno prijelaz prava prema odgovornoj osobi s osiguranika na osiguratelja.

Cijena osiguranja je premija osiguranja koja se izračunava na principu velikih brojeva, odnosno vjerojatnosti nastupanja osiguranog slučaja. Društvo za osiguranje naplatom premije prikuplja sredstva koja se kasnije koriste za naknadu materijalnih i nematerijalnih gubitaka, odnosno osiguranih svota. Premije osiguranja, iako najvažniji, nisu jedini izvor sredstava osiguranja. Dio

⁶ Ćurak, M., Jakovčević, D.: op. cit., str. 79.

⁷ Andrijašević, S., Petranović, V.: Ekonomika osiguranja, Alfa, Zagreb, 1991, str. 23.

⁸ Ćurak, M., Jakočević, D.: op. cit., str. 309.

izvora čini i kapital društva. Kako bi moglo ispuniti obveze preuzete temeljem sklopljenih ugovora o osiguranju i u nepredvidivim okolnostima, društvo za osiguranje mora kontinuirano održavati odgovarajući razinu kapitala (adekvatnost kapitala). U tu je svrhu Pravilnikom o načinu izračuna granica solventnosti (adekvatnosti kapitala) društava za osiguranje propisano upravljanje rizicima odnosno način izračuna donje granice kapitala koje svako društvo za osiguranje mora imati (granica solventnosti).⁹

Ekonomski funkcija osiguranja sadržana je u zadovoljavanju potreba zaštite pojedinaca i gospodarskih subjekata od opasnosti koje ugrožavaju život i imovinu. Preventivna, zaštitna funkcija osiguranja sadržana je u sprečavanju potencijalnih rizika, u prevenciji zaštite života i imovine. Osiguranje je i trgovačko-pravni posao koji u fokus interesa stavlja ugovor o osiguranju, kao akt kojim se ugovaratelj osiguranja obavezuje svoj potencijalni rizik nad životom ili nekim oblikom imovine nadoknaditi budući, potencijalan i neizvjestan osigurani rizik. Osiguranje ima društveno korisnu funkciju koja se ogleda u kontinuiranom unapređenju sustava osiguranja kroz nove osigurateljne oblike, primjerice osiguranje ekoloških rizika, viših stupnjeva odgovornosti, itd. Osiguranje je u cijelom svijetu razvijeno kao sustavna djelatnost koja se ogleda u zaštiti života i imovine, u društveno socijalnoj zaštiti i kao snažni finansijski, institucionalni investitor.

Prema MSFI-4 Ugovori o osiguranju – definicija osiguranja je „Ugovor o osiguranju je ugovor koji izlaže osiguravatelja prepoznatljivim rizicima gubitka koji prolazi iz događaja ili okolnosti koji se pojavljuju ili otkrivaju unutar određenog razdoblja, uključujući smrt, bolesti, invaliditet, oštećenja nekretnina, ozljeđivanje drugih i prekida poslovanja.¹⁰

2.2. Zakonski okvir osiguranja

Djelatnost osiguranja u Republici Hrvatskoj reguliraju sljedeći propisi:

- Zakon o osiguranju (NN broj 151/05, 87/08, 82/09, 54/13),
- Zakon o obveznim osiguranjima u prometu (NN broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13),
- Zakon o Hrvatskoj agenciji za nadzor finansijskih usluga (NN broj 140/05, 154/11, 12/12),
- Zakon o računovodstvu (NN broj 109/07, 54/13),

⁹ Zakon o osiguranju, Narodne novine broj 151/05.

¹⁰ Međunarodni standardi finansijskog izvješćivanja (MSFI), HZRF, Zagreb, 2004., str. 638.

- Zakon o trgovačkim društvima (NN broj 111/93, 34/99, 121/99, 50/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11, 111/12, 144/12, 68/13),
- Zakon o reviziji (NN broj 146/05, 139/08, 144/12),
- Zakon o obveznim odnosima (NN broj 35/05, 41/08, 125/11),
- podzakonski akti doneseni temeljem navedenih zakona.

Prema Zakonu o računovodstvu¹¹ osiguravajuća društva su kao veliki poduzetnici dužni sastavljeni i prezentirati godišnje finansijske izvještaje primjenom Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja. MSFI obuhvaćaju Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), njihove dopune i povezana tumačenja te Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (MSFI), njihove dopune i povezana tumačenja, koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u službenom listu Europske unije.¹² MSFI uključuju:¹³

- Okvir za sastavljanje i prezentiranje finansijskih izvještaja
- Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (12 standarda) :
 - MSFI 1 (2008.) – prva primjena MSFI
 - MSFI 2 – Plaćanje temeljeno na dionicama
 - MSFI 3 (2008) – Poslovna spajanja
 - MSFI 4 – Ugovori o spajanju
 - MSFI 5 – Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja
 - MSFI 6 – Istraživanje i procjena vrijednosti mineralnih resursa
 - MSFI 7 – Finansijski instrumenti: Objavljivanje
 - MSFI 8 – Poslovni segmenti
 - MSFI 10 – Konsolidirani finansijski izvještaji
 - MSFI 11 – Zajednički poslovi
 - MSFI 12 – Objavljivanje udjela u drugim subjektima
 - MSFI 13 – Mjerenje fer vrijednosti
- Međunarodne računovodstvene standarde (MRS-ovi) – dvadeset devet standarda.

Računovodstvo osiguravajućih društava obilježavaju određene specifičnosti koje ga čine različitim od računovodstva banaka i drugih finansijskih institucija. MSFI 4 je prvi

¹¹ Zakon o računovodstvu, Narodne novine broj 109/07.

¹² Filipović, I.: Računovodstvo finansijskih institucija, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet Split, Split, 2010., str. 31.

¹³ Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja, Narodne novine broj 73/13.

međunarodni standard koji se bavi osnovnom osigurateljnom djelatnošću te se primjenjuje od 01.01.2005. godine, odnosno u Hrvatskoj od 01.01.2006.¹⁴

2.3. Oblici društava za osiguranje

Društvo za osiguranje je trgovačko društvo, pravna osoba, obveznik vođenja računovodstva, velik poduzetnik, koji od dana upisa u sudske registre mora voditi poslovne knjige, sastavljati finansijska izvješća, izvješćivati nadzorno tijelo i finansijska izvješća javno objavljivati.¹⁵

Društvo za osiguranje mogu osnovati pravne i fizičke, domaće i strane osobe te osobe država članica pod uvjetima iz Zakona o osiguranju te može biti osnovano samo kao dioničko društvo ili društvo za uzajamno osiguranje.¹⁶ Poslove osiguranja može obavljati:¹⁷

1. društvo za osiguranje sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje je dobilo dozvolu nadzornog tijela za obavljanje poslova osiguranja,
2. podružnica stranog društva za osiguranje koja je dobila dozvolu nadzornog tijela za obavljanje poslova osiguranja,
3. društva za osiguranje države članice koje, sukladno ovom Zakonu, ima pravo obavljati poslove osiguranja na području Republike Hrvatske neposredno ili preko podružnice.

Djelatnost društava za osiguranje mogu biti životna osiguranja, neživotna osiguranja ili kombinacija životnih i neživotnih osiguranja. U skladu s tim, društva za osiguranje klasificiraju se na društva za osiguranje registrirana za ugovaranje i zaključenje ugovora o neživotnim osiguranjima, društva za osiguranje registrirana za ugovaranje i zaključenje ugovora o životnim osiguranjima te kompozitna društva. Društva za životna ili neživotna osiguranja mogu se registrirati kao dioničko društvo za osiguranje ili kao uzajamno društvo za osiguranje. Ako je društvo za osiguranje registrirano kao kompozitno društvo, tj. za provođenje poslova neživotnih i životnih osiguranja kao jedna pravna osoba dužno je odvojeno voditi poslovanje neživotnih osiguranja od poslovanja životnih osiguranja.¹⁸

¹⁴ Odbor za standarde finansijskog izvještavanja: Pregled međunarodnih standarda finansijskih izvještavanja. Raspoloživo na internetskoj stranici: http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/104/155/MSFI_do_1_1_2010.-2.pdf, 11.02.2015.

¹⁵ Mićin, K.: op. cit., str. 7.

¹⁶ Zakon o osiguranju, Narodne novine broj 151/05.

¹⁷ Ibidem

¹⁸ Mićin, K.: op. cit., str. 240.

Temeljni kapital dioničkog društva za osiguranje ne smije, sukladno Zakonu o osiguranju, biti manji od:¹⁹

1. iznosa 18.750.000,00 kuna, ako društvo obavlja poslove osiguranja samo iz pojedine vrste neživotnih osiguranja,
2. iznosa 27.750.000,00 kuna, ako društvo obavlja poslove osiguranja iz svih vrsta neživotnih osiguranja ili pojedine vrste osiguranja iz članka 3. stavka 2. točke 10., 11., 12., 13., 14. i 15. ovog Zakona.
3. iznosa 27.750.000,00 kuna, ako društvo obavlja poslove životnih osiguranja.

Poslovi osiguranja su sklapanje i ispunjavanje ugovora o neživotnom i životnom osiguranju, osim obveznih socijalnih osiguranja.²⁰

Uz poslove zaključenja ugovora o osiguranju društva mogu obavljati i poslove koji su u neposrednoj i posrednoj vezi s poslovima osiguranja:²¹

1. posredovanje kod prodaje, odnosno prodaja predmeta koji pripadnu društvu za osiguranje po osnovi obavljanja poslova osiguranja,
2. poduzimanje mjera radi sprječavanja i otklanjanja opasnosti koje ugrožavaju osiguranu imovinu i osobe,
3. procjena stupnja izloženosti riziku osiguranog objekta i procjena šteta,
4. obavljanje drugih intelektualnih i tehničkih usluga u vezi s poslovima osiguranja.

2.4. Vrste osiguranja

Skupine osiguranja klasificiraju se na životna i neživotna osiguranja. U skupini životnih osiguranja društva za osiguranje mogu obavljati vrste osiguranja navedene u tablici 1.

¹⁹ Zakon o osiguranju, Narodne novine br. 151/05.

²⁰ Ibidem

²¹ Mićin, K.: op.cit, str. 244.

Tablica 1: Vrste osiguranja u skupini životnih osiguranja

Oznaka	Vrsta osiguranja	Oznaka	Vrsta osiguranja
01.	osiguranje od nezgode	10.	osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila
02.	zdravstveno osiguranje	11.	osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica
03.	osiguranje cestovnih vozila	12.	osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila
04.	osiguranje tračnih vozila	13.	ostala osiguranja od odgovornosti
05.	osiguranje zračnih letjelica	14.	osiguranje kredita
06.	osiguranje plovila	15.	osiguranje jamstava
07.	osiguranje robe u prijevozu	16.	osiguranje raznih finansijskih gubitaka
08.	osiguranje od požara i elementarnih šteta	17.	osiguranje troškova pravne zaštite
09.	ostala osiguranja imovine	18.	putno osiguranje

Izvor: Mićin, K.: Računovodstvo osiguravajućih društava, Hasibo, Zagreb, 2008., str. 239.

U skupini neživotnih osiguranja društva za osiguranja mogu obavljati vrste osiguranja navedene u tablici 2.

Tablica 2: Vrste osiguranja u skupini neživotnih osiguranja

Oznaka	Vrsta osiguranja
19.	životna osiguranja: osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja, osiguranje za slučaj smrti, osiguranje za slučaj doživljenja, doživotno osiguranje, osiguranje kritičnih bolesti, ostala osiguranja
20.	rentno osiguranje: osiguranje osobne doživotne rente, osiguranje osobne rente s određenim trajanjem, ostala rentna osiguranja
21.	dopunska osiguranja životnog osiguranja, osiguranje nezgode, zdravstvena osiguranja, ostala osiguranja uz životna osiguranja
22.	ostala životna osiguranja: osiguranje za slučaj vjenčanja ili rođenja
23.	životna osiguranja kod kojih osiguranik na sebe preuzima investicijski rizik: osiguranje za slučaj smrti i doživljenja, osiguranje za slučaj smrti, osiguranje za slučaj doživljenja, životno osiguranje kod kojega osiguranik na sebe preuzima investicijski rizik s garancijom isplate, ostala životna osiguranja
24.	tontine
25.	osiguranje s kapitalizacijom isplate

Izvor: Mićin, K.: Računovodstvo osiguravajućih društava, Hasibo, Zagreb, 2008., str. 49.

2.5. Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj

Osiguranje kao djelatnost bitno utječe na gospodarski razvoj svake zemlje, pa tako i Hrvatske, te je važan čimbenik stabilnosti finansijskog sustava. Dinamika razvoja svrstava osigurateljnu djelatnost u RH u perspektivne razvojne djelatnosti.

U Hrvatskoj su u 2013. godini djelovala dvadeset šest društava za osiguranje te jedno društvo za reosiguranje. Od toga sedam društava za osiguranje bavi se poslovima životnog osiguranja, devet društava poslovima neživotnog osiguranja te deset društava poslovima i životnog i neživotnog osiguranja.²²

Tablica 3: Broj društava za osiguranje prema vlasništvu i strukturi provođenja poslova osiguranja

	Društvo za osiguranje (reosiguranje)	Poslovi osiguranja
1.	Agram životno osiguranje d.d.	život
2.	Allianz Zagreb d.d.	složeno (život i neživot)
3.	Basler osiguranje Zagreb d.d.	složeno (život i neživot)
4.	BNP Paribas Cardif osiguranje d.d.	neživot
5.	Croatia Lloyd d.d.	reosiguranje
6.	Croatia osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
7.	Croatia zdravstveno osiguranje d.d.	neživot
8.	Ergo osiguranje d.d.	neživot
9.	Ergo životno osiguranje d.d.	život
10.	Erste Vienna Insurance Group d.d.	život
11.	Euroherc osiguranje d.d.	neživot
12.	Generali osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
13.	Grawe Hrvatska d.d.	složeno (život i neživot)
14.	HOK osiguranje d.d.	neživot
15.	Hrvatsko kreditno osiguranje d.d.	neživot
16.	Izvor osiguranje d.d.	neživot
17.	Jadransko osiguranje d.d.	neživot
18.	KD životno osiguranje d.d.	život
19.	Mercur osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
20.	Société Générale osiguranje d.d.	život
21.	Sunce osiguranje d.d.	neživot
22.	Trigav osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
23.	Unija osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
24.	Velebit osiguranje d.d.	neživot
25.	Velebit životno osiguranje d.d.	život
26.	Wiener osiguranje VIG d.d.	složeno (život i neživot)
27.	Wüstenrot životno osiguranje d.d.	život

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih od Hrvatskog ureda za osiguranje,

http://www.huo.hr/Listanje_PDF/HUO_Izvjesce_2013/index.html#6, 11.02.2015.

²² Hrvatski ured za osiguranje, <http://www.huo.hr/>, 12.10.2014.

U godinama gospodarskog rasta bruto društveni proizvod²³ Hrvatske povećan je po stopama višim i od pet posto. No nakon tih godina došlo je do krize koja u Hrvatskoj traje već šestu godinu. To je imalo odraza i na sveukupno poslovanje društava za osiguranje. U 2008. godini došlo je, nakon više godina dvobrojčanog porasta, do usporavanja rasta tržišta osiguranja, jer je ostvarenih 9,67 milijardi premije osiguranja bilo svega 6,8% više od premije 2007. godine. U 2009. godini zabilježen je pad premije, koji otada nije zaustavljen. U 2013. godini zabilježen je minimalni porast ukupne premije sa 9,04 milijarde na 9,08 milijardi. Međutim, u razdoblju siječanj-travanj 2014. godine, opet je došlo do pada premije za 2,7%.²⁴

Udjel imovine osigуратеља у финансијском сектору полагано, али континуирано расте. Имовина осигуратеља јамчи испуњење њихових обвеza и одржава стабилност система осигурања. Међутим, вишегодишње опадање премија осигурања има одраз на стагнацију или успорени раст имовине осигураватеља, а узроци леже у проблемима реалног сектора хрватског гospодарства. Смањење индустријске производње, пад послова у грађевinarству те опадање продаже аутомобила довели су до смањења премија имовине, а смањени су и дохoci stanovništva. Притом помало изнађују добри резултати животних осигурања. У тако сложеним околностима добит осигуратеља у последње три године креће се око поза милијарде куна годишње, што је осјетно више negoli u ranijim godinama. Posebno je od značaja da je na то utjecalo smanjivanje šteta automobilske odgovornosti, što znači da je побољшана квалитета портфеля осигурања. Издаџи за осигурane slučajeve u neživotnim osiguranjima u 2013. godini su ostvarili пад od чак -11,3% tako да је однос izdataka prema премији u 2013. godini сmanjen i iznosi 44,1%, u односу на 2012. godinu i однос od 48,8%.²⁵

Kod животних осигурања издаџи за осигурane slučajeve су остварили раст од 10,6% u 2013. godini, што указује на раст истека осигурања, али и nastavak utjecaja финансијске и гospодарске кризе на промјене по policiesm životnog osiguranja, које društвima за osiguranje u uvjetima smanjenog премијског прихода никако не иде u прилог. Omjer izdataka prema премији u 2012. godini iznosio je 57,1% te je u 2013. godini povećan i iznosi 61,2%.²⁶

²³ Bruto društveni proizvod je mjera ukupne vrijednosti proizvodnje dobara i usluga narodnog gospodarstva u određenom razdoblju, najčešće u jednoj godini.

²⁴ Hrvatski ured za osiguranje, http://www.huo.hr/Listanje_PDF/Trziste_osiguranja_RH_2013/index.html#/8, 11.02.2015.

²⁵ Ibidem

²⁶ Hrvatski ured za osiguranje, <http://www.huo.hr/>, 12.10.2014.

Tablica 4 : Ukupna zaračunata bruto premija po društvima 2012. i 2013. godine izražena u kunama

Društvo za osiguranje	Zaračunata bruto premija u kunama			Ukupni udjel u %	
	2012	2013	indeks 13/12	2012	2013
Agram životno osiguranje d.d.	203.282.855	205.597.080	101,1	2,3	2,3
Allianz Zagreb d.d.	1.089.353.535	1.179.481.961	108,3	12,1	13,0
Basler osiguranje Zagreb d.d.	404.041.288	401.884.788	99,5	4,5	4,4
BNP Paribas Cardif osiguranje d.d.	75.630.359	52.097.730	68,9	0,8	0,6
Croatia osiguranje d.d.	2.707.693.805	2.625.085.411	96,9	30,0	28,9
Croatia zdravstveno osiguranje d.d.	98.752.184	129.918.290	131,6	1,1	1,4
Ergo osiguranje d.d.	1.179.450	2.422.022	205,4	0,0	0,0
Ergo životno osiguranje d.d.	20.767.107	14.335.158	69,0	0,2	0,2
Erste Vienna Insurance Group d.d.	115.725.894	139.301.691	120,4	1,3	1,5
Euroherc osiguranje d.d.	976.512.057	970.271.327	99,4	10,8	10,7
Generali osiguranje d.d.	340.451.753	365.744.248	107,4	3,8	4,0
Grawe Hrvatska d.d.	391.703.499	393.632.996	100,5	4,3	4,3
HOK osiguranje d.d.	185.724.582	195.874.819	105,5	2,1	2,2
Hrvatsko kreditno osiguranje d.d.	7.678.445	9.003.221	117,3	0,1	0,1
Izvor osiguranje d.d.	32.115.606	34.481.512	107,4	0,4	0,4
Jadransko osiguranje d.d.	627.318.864	626.094.349	99,8	6,9	6,9
KD životno osiguranje d.d.	15.849.456	14.862.638	93,8	0,2	0,2
Mercur osiguranje d.d.	285.302.209	272.394.203	95,5	3,2	3,0
Société Générale osiguranje d.d.	42.063.416	41.341.748	98,3	0,5	0,5
Sunce osiguranje d.d.	168.233.917	116.834.708	69,4	1,9	1,3
Trigav osiguranje d.d.	347.861.771	355.807.363	102,3	3,9	3,9
Unija osiguranje d.d.	226.088.783	278.030.436	123,0	2,5	3,1
Velebit osiguranje d.d.	65.240.629	68.418.309	104,9	0,7	0,8
Velebit životno osiguranje d.d.	11.124.199	16.085.300	144,6	0,1	0,2
Wiener osiguranje VIG d.d.	591.961.355	552.316.975	93,3	6,6	6,1
Wüstenrot životno osiguranje d.d.	6.818.243	15.281.777	224,1	0,1	0,2
UKUPNO	9.038.475.262	9.076.600.061	100,4	100,0	100,0

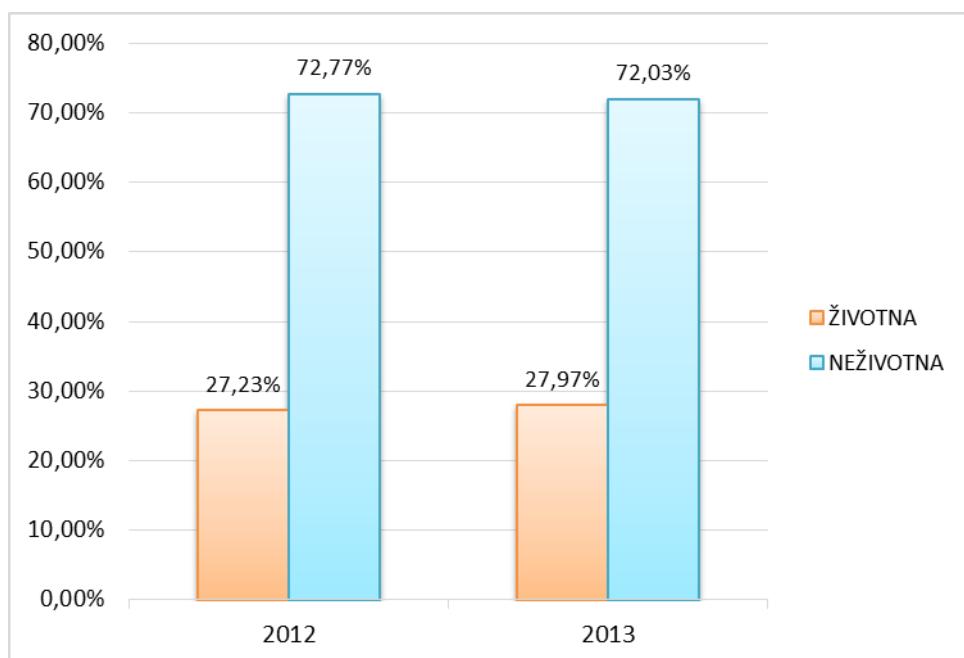
Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih iz dokumentacije Hrvatskog ureda za osiguranje, http://www.huo.hr/Listanje_PDF/Trziste_osiguranja_RH_2013/index.html#/26,

11.02.2015.

Prema podacima, u 2013. godini, 26 društava za osiguranje zaračunalo je bruto premiju od 9,076,00 milijardi kuna, što je 38.124.799,00 kuna više u odnosu na prethodnu godinu. U ukupno zaračunatoj bruto premiji vodeće mjesto zauzima Croatia osiguranje s udjelom od 28,92% i ukupnom premijom od 2,625 milijarde kuna. Drugo mjesto zadржалo je društvo za osiguranje Allianz Zagreb s udjelom od 12,99% i ukupnom premijom od 1,179 milijardi kuna. Euroherc osiguranje završilo je godinu na trećem mjestu s udjelom od 10,69% i ukupnom premijom od 970 milijuna kuna. Zatim slijedi Jadransko osiguranje s udjelom od 6,90% i ukupnom premijom od 626 milijuna kuna. Na petom mjestu godinu je zaključilo društvo Wiener VIG s udjelom od 6,09% i ukupnom premijom od 552 milijuna kuna.

Odnos neživotnih i životnih osiguranja je neznatno izmijenjen u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu. Društva za osiguranje, njih 7 koja se isključivo bave poslovima životnih osiguranja drže 17,61% udjela u zaračunatoj bruto premiji životnih osiguranja. Kod neživotnih osiguranja, društva koja se isključivo bave tim poslovima, njih deset, sudjeluju s 33,74% u premiji neživotnih osiguranja. I dalje, najveći dio društva otpada na kompozitna društva (70,78% ukupne zaračunate bruto premije; 82,39% premije životnih osiguranja; 66,26% premije neživotnih osiguranja).²⁷

Grafikon 1: Odnos životnih i neživotnih osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2012. i 2013. godini

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih iz dokumentacije Hrvatskog ureda za osiguranje, http://www.huo.hr/Listanje_PDF/Trziste_osiguranja_RH_2013/index.html#/26, 11.02.2015.

²⁷ Hrvatski ured za osiguranje, <http://www.huo.hr/>, 12.10.2014.

3. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE

3.1. Pojam i obilježja finansijskih izvještaja

Računovodstvo podrazumijeva opisivanje, mjerjenje i tumačenje ekonomskih aktivnosti određenih subjekata.²⁸ Ono u širem smislu, pored obuhvata povijesnih događaja i njihove analize, podrazumijeva i prognoziranje i planiranje budućih ekonomskih aktivnosti i procjenu mogućih rezultata tih aktivnosti. U današnjim uvjetima društva za osiguranje treba prepoznavati po informacijskoj funkciji, ona trebaju pripremati informacije za upravljačke funkcije i izrađivati finansijske i druge izvještaje za eksterne korisnike.²⁹

Temeljni finansijski izvještaji predstavljaju podlogu i polaznu osnovu za analizu poslovanja poduzeća, pa tako i društva za osiguranje, kako bi se do bile potrebne informacije o njemu. Oni moraju pružiti istinit i objektivan prikaz finansijskog položaja i uspješnosti njegovog poslovanja poduzeća. Aktivnost utvrđivanja objektivnosti i realnosti finansijskog položaja poduzeća na temelju prikazanih finansijskih izvještaja naziva se revizijom.³⁰ Ona predstavlja provjeru poslovanja poslovnog subjekta kroz aktivnosti prikupljanja i ispitivanja dokaza o realnosti i objektivnosti finansijskih izvještaja kako bi se u konačnici formiralo mišljenje o njima.³¹ Budući da investitori donose odluke na temelju finansijskih izvještaja, oni žele neovisno mišljenje o finansijskim izvještajima poduzeća, a njega pronalaze u revizorskim izvještajima poduzeća koje pripremaju ovlašteni revizori.³² S pravnog aspekta, u Republici Hrvatskoj mjerodavnom definicijom revizije smatra se ona koja je dana u Zakonu o reviziji (ZORev) Republike Hrvatske. U skladu s navedenim Zakonom, revizija se definirana kao „postupak provjere i ocjene finansijskih izvještaja i konsolidiranih finansijskih izvještaja obveznika revizije te podataka i metoda koje se primjenjuju pri sastavljanju finansijskih izvještaja na temelju kojih se daje stručno i neovisno mišljenje o istinitosti i objektivnosti finansijskog stanja, rezultata poslovanja i novčanih tokova“³³. Iz prethodnih definicija vidljivo je da se revizija provodi zbog dobivanja stručnog, neovisnog i pouzdanog mišljenja o istinitosti

²⁸ Filipović, I.: op. cit., str. 29.

²⁹ Mićin, K.: op. cit., str. 1.

³⁰ Zakon o reviziji, Narodne novine broj 146/05.

³¹ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o reviziji, Narodne novine broj 144/12.

³² Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: Analiza finansijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, 2008., str. 52.

³³ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o reviziji, Narodne novine broj 144/12.

i objektivnosti finansijskih izvještaja. Na temelju informacija iz finansijskih izvještaja donose se poslovne, ali i finansijske odluke.

Finansijski izvještaji predstavljaju temeljnu podlogu i polaznu točku za analizu poslovanja poduzeća. Oni pružaju informacija o poduzeću, i to o njegovoj imovini, obvezama, glavnici, prihodima i rashodima (finansijskom rezultatu), ostalim promjenama glavnice te novčanim tijekovima. Zadatak računovodstva kao uslužne funkcije prijeko potrebne za upravljanje poduzećem jest „prikupljanje i obrada podataka finansijske prirode te prezentiranje tako dobivenih informacija zainteresiranim korisnicima“³⁴. Kao sredstvo informiranja koriste se finansijski izvještaji. Temeljne finansijske izvještaje prema Zakonu o računovodstvu dijelimo na izvještaj o finansijskom položaju (bilanca), izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (račun dobiti i gubitka), izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz finansijske izvještaje. U skladu s navedenim, temeljni finansijski izvještaji društava za osiguranja su:³⁵

1. izvještaj o finansijskom položaju (bilanca),
2. izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (račun dobiti i gubitka),
3. izvještaj o novčanim tokovima,
4. izvještaj o promjenama kapitala i
5. bilješke uz finansijske izvještaje.

Prema Okviru MSFI cilj finansijskih izvještaja je pružiti informacije o finansijskom položaju, uspješnosti poslovanja i promjenama finansijskog položaja subjekta, što je korisno širom kruga korisnika u donošenju ekonomskih odluka.³⁶ Finansijski izvještaji sastavljeni za tu svrhu udovoljavaju uobičajenim potrebama većine korisnika. Međutim, finansijski izvještaji ne pružaju sve informacije koji bi korisnici trebali pri donošenju ekonomskih odluka, budući da oni daju sliku finansijskih učinaka prošlih događaja i ne pružaju nefinansijske informacije.³⁷ Finansijski izvještaji također pokazuju rezultate upravljanja ili odgovornosti menadžmenta za povjerene im resurse. Oni korisnici koji žele ocijeniti rukovođenje menadžmenta ili njegovu odgovornost čine to radi donošenja ekonomskih odluka.³⁸

³⁴ Žager, K. et. al.: op. cit., str. 52.

³⁵ Zakon o računovodstvu, Narodne novine broj 109/07.

³⁶ Odbor za standarde finansijskog izvještavanja, Narodne novine broj 140/06.

³⁷ Mićin, K.: op. cit., str. 24.

³⁸ Ibidem, str. 25.

Prema Zakonu o računovodstvu osiguravajuća društva dužna su izraditi godišnje izvješće koje obuhvaća objektivan prikaz razvoja i rezultata poslovanja poduzetnika i njihovog položaja, zajedno s opisom glavnih rizika i neizvjesnosti s kojima se on suočava te obavijesti o zaštiti okoliša i o radnicima ako je to potrebno za razumijevanje razvoja, rezultata i poslovanja poduzetnika i njegova položaja.³⁹

3.2.1. Izvještaj o finansijskom položaju (bilanca)

Izvještaj o finansijskom položaju je trenutačni vrijednosni iskaz imovine, obveza i kapitala društva na određeni datum. Najčešće je to 31.12., a može biti i bilo koji drugi obračunski datum, ili dnevni datum u slučajevima bilanci investicijskih fondova. Naziva se još „bilanca“ ili „izvještaj o finansijskoj situaciji“. Korisnicima, u prvom redu dioničarima i drugim vjerovnicima, ukazuje na finansijsku snagu ili položaj društva u određenom trenutku.⁴⁰ Bilanca je dvostruka slika jedne te iste vrijednosti, i to tako što je na jednoj strani iskazana vrijednost imovine društva (aktiva), a na drugoj strani iskazani su izvori financiranja imovine (pasiva). Osnovno obilježje bilance je bilančna ravnoteža prema kojoj je vrijednost ukupne imovine jednak vrijednosti ukupnih obveza prema vanjskim vjerovnicima plus kapital kao vlastiti izvor financiranja društva. Treba imati na umu da su podaci temeljeni prvenstveno na povijesnim troškovima, a ne na tržišnim vrijednostima, te stoga daju i samo opću procjenu vrijednosti poslovnog subjekta.⁴¹ Ta se ravnoteža može zapisati pomoću sljedeće formule:⁴²

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA}$$

$$\text{IMOVINA} = \text{OBVEZE} + \text{KAPITAL}.$$

³⁹ Zakon o računovodstvu, Narodne novine broj 109/07.

⁴⁰ Mićin, K.: op. cit., str. 30.

⁴¹ Vidučić, Lj.: Finansijski menadžment, VIII. izdanje, RRiF Plus, Zagreb, 2012., str. 376.

⁴² Gulin, D. et. al.: Računovodstvo osiguravajućih društava, RIF, Zagreb, 2006., str. 44.

Tablica 5: Izvještaj o finansijskom položaju (bilanca)

AKTIVA		PASIVA	
Oznaka pozicije	Opis pozicije	Oznaka pozicije	Opis pozicije
A.	Potaživanja za upisani a neuplaćeni kapital	A.	Kapital i rezerve
B.	Nematerijalna imovina	B.	Obveze drugog reda (podredene obveze)
C.	Materijalna imovina	C.	Tehničke pričuve
D.	Ulaganja	D.	Posebne pričuve za osiguranje iz skupine životnih osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja preuzima investički rizik (bruto iznos)
E.	Ulaganja za račun i rizik vlasnika polica životnog osiguranja	E.	Ostale pričuve
F.	Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	F.	Odgodena i tekuća porezna imovina
G.	Odgodena i tekuća porezna imovina	G.	Depoziti zadržani iz posla predanog u reosiguranje
H.	Potraživanja	H.	Finansijske obveze
I.	Ostala imovina	I.	Ostale obveze
J.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i neuspjela naplata prihoda	J.	Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja
UKUPNA AKTIVA		UKUPNA PASIVA	
K.	(A+B+C+D+E+F+G+H+I+J)	K.	((A+B+C+D+E+F+G+H+I+J))
L.	IZVANBILANČANI ZAPISI	L.	IZVANBILANČANI ZAPISI

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih iz Pravilnika o strukturi i sadržaju finansijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.

3.2.2. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (račun dobiti i gubitka)

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti je izvještaj koji pruža informacije o uspjehu društva za jedno obračunsko razdoblje, na primjer od godine dana ili neko kraće, a sastavlja ga društvo koje je obveznik primjene MSFI-ja. Sadrži prihode, rashode i finansijski rezultat kao razliku prihoda i rashoda između dva datuma izvještaja o finansijskom položaju. Između izvještaja o finansijskom položaju, kao statičnog finansijskog izvještaja i izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, kao dinamičkog finansijskog izvještaja, postoji čvrsta povezanost.⁴³ Naime, promjene koje se u obračunskom razdoblju događaju na vrijednosti i strukturi imovine, obveza i kapitala imaju za posljedicu pojavu prihoda i rashoda pri čemu se nastanak prihoda javlja kao posljedica

⁴³ Mićin, K.: op. cit., str. 52.

povećanja vrijednosti određenih oblika imovine te nastanak rashoda koji se javlja kao posljedica smanjenja vrijednosti određenih oblika imovine.⁴⁴

Prihodi društava za osiguranje su prihodi iz direktnih osigurateljnih poslova – pružanja usluga osiguranja, prihodi od ulaganja i ostali prihodi.⁴⁵ Glavni prihod društava za osiguranje predstavljaju premije osiguranja, a glavne rashode čine izdaci za osigurane slučajeve i poslovni rashodi za obavljanje djelatnosti.

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje uključuje tehnički račun neživotnih osiguranja, tehnički račun životnih osiguranja i netehnički račun – ukupni obračun.

Tablica 6 : Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (račun dobiti i gubitka)

Oznaka pozicije	Opis pozicije
I	Zarađene premije (prihodovane)
II	Prihodi od ulaganja
III	Prihodi od provizija i naknada
IV	Ostali osigurateljno - tehnički prihodi, neto od reosiguranja
V	Ostali prihodi
VI	Izdaci za osigurane slučajeve, neto
VII	Promjena matematičke pričuve i ostalih tehničkih pričuva, neto od reosiguranja (+/-)
VIII	Promjena posebne pričuve za osiguranje iz skupine životnih osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja preuzima investicijski rizik, neto od reosiguranja (+/-)
IX	Izdaci za povrate premija (bonusi i popusti), neto od reosiguranja (+/-)
X	Poslovni rashodi (izdaci za obavljanje djelatnosti), neto
XI	Troškovi ulaganja
XII	Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja
XIII	Ostali troškovi, uključujući vrijednosna uskladenja
REZULTAT	
XIV	Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja prije poreza (+/-)
XV	Porez na dobit ili gubitak
XVI	Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja poslije poreza (+/-)
XVII	UKUPNI PRIHODI
XVIII	UKUPNI RASHODI
XIX	Ostala sveobuhvatna dobit
XX	Ukupna sveobuhvatna dobit
XXI	Reklasifikacija usklade

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih iz Pravilnika o strukturi i sadržaju finansijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.

⁴⁴ Filipović, I.: op. cit., str. 198.

⁴⁵ Mićin, K.: op. cit., str. 33.

Utvrđivanje poslovnog rezultata sastoji se od obračuna rezultata posebno za:⁴⁶

- neživotna osiguranja (rezultat tehničkog računa – životno osiguranje),
- životna osiguranja (rezultat tehničkog računa – neživotno osiguranje),
- te iskazivanje rezultata na razini društva (netehnički račun – ukupni obračun).

3.2.3. Izvještaj o novčanom tijeku

Izvještaj o novčanim tokovima daje informacije o izvorima i upotrebi gotovine tijekom izvještajnog razdoblja, ali predstavlja i bazu za planiranje budućih gotovinskih tokova i potreba za financiranjem.⁴⁷ Izvještaj o finansijskom položaju pokazuje ukupno stanje novaca i njegovih ekvivalenta na kraju obračunskog razdoblja, ali ne pokazuje odvojeno neto novčani tijek razdoblja niti pokazuje kako je i zbog kojih transakcija došlo do promjena na novčanim računima. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za bilo koju razinu poslovanja pokazuje profitabilnost i aktivnosti društva, ali ne pokazuje kako će se te aktivnosti odraziti na stanje gotovine koja će biti raspoloživa za podmirenje obveza od kojih se veliki dio može podmiriti samo u gotovu novcu.⁴⁸ Izvještaj o novčanim tokovima treba pružiti informacije o povijesnim promjenama novca i novčanih ekvivalenta, klasificiranih na poslovne, investicijske i finansijske aktivnosti.⁴⁹ Novčani tokovi moraju se klasificirati po vrstama aktivnosti, pri čemu elemente izvještaja o novčanim tokovima čine:⁵⁰

1. novčani tokovi: primici i izdaci novca i novčanih ekvivalenta
2. poslovne aktivnosti: glavne aktivnosti koje stvaraju prihod poduzeća i druge aktivnosti koje određuju dobit, osim investicijskih i finansijskih aktivnosti; vezane su za tekuće poslovanje tvrtke i račune bilance koji se odnose na kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze te amortizaciju te je njihova svrha ostvarenje neto dobitka,
3. investicijske aktivnosti: aktivnosti vezane uz stjecanje i otuđivanje dugotrajne imovine i drugih ulaganja koja nisu uključuje u novčane ekvivalente,
4. finansijske aktivnosti: aktivnosti vezane uz financiranje poslovanja i obuhvaćaju promjene vezane uz visinu i strukturu kapitala i obveza.

⁴⁶ Žager, K. et. al.: op. cit., str. 325.

⁴⁷ Vidučić, Lj.: op. cit., str. 381.

⁴⁸ Belak, V.: Profesionalno računovodstvo prema MSFI i hrvatskim profesionalnim propisima, Zgombić & Partneri, Zagreb, 2006., str. 3.

⁴⁹ Mićin, K.: op. cit., str. 35.

⁵⁰ Vidučić, Lj.: op. cit., str. 381

Tablica 7 : Izvještaj o novčanim tokovima (indirektna metoda)

Oznaka pozicije	Opis pozicije
I	Novčani tok iz poslovnih aktivnosti
II	Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti
III	Novčani tok od finansijskih aktivnosti
IV	Učinci promjene tečajeva stranih valuta na novac i novčane ekvivalente
V	Neto povećanje/smanjenje novca i novčanih ekvivalenta (I+II+III+IV)

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih iz Pravilnika o strukturi i sadržaju finansijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.

Za izradu izvještaja o novčanim tokovima u MRS-u 7 se navode dvije metode:⁵¹

1. direktna metoda – prikazuje bruto novčane primitke i bruto novčane izdatke novca zasebno za svaku aktivnost (poslovne, finansijske i investicijske aktivnosti),
2. indirektna metoda - prikazuje novčani tijek od poslovnih aktivnosti kao usklađenje dobiti ili gubitka za nenovčane prihode i nenovčane rashode te promjene u kratkotrajnoj imovini (osim novca i novčanih ekvivalenta) i kratkoročnim obvezama.

Novčani tijek od finansijskih i investicijskih aktivnosti je isti kao kod direktne metode.

3.2.4. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala (glavnice) prikazuje sve promjene glavnice koje su se dogodile u obračunskom razdoblju. Ovim se izvještajem prikazuju ne samo promjene glavnice nastale ulogom vlasnika i zaradom, već i rezultatom gospodarskih aktivnosti koji povećavaju ili smanjuju glavnici.⁵² Prema MRS – 1, točki 96. Izvještaj o promjenama glavnice treba sadržavati:⁵³

1. dobit ili gubitak razdoblja
2. svaku stavku prihoda i rashoda razdoblja koja je izravno priznata u glavnici,

⁵¹ Mićin, K.: op. cit., str. 35.

⁵² Pravilnik o strukturi i sadržaju finansijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.

⁵³ Mićin, K.: op. cit., str. 37.

3. ukupne prihode i rashode razdoblja, prikazujući odvojeno ukupne iznose raspoređene imateljima glavnice i manjinskom interesu, i
4. učinak promjena računovodstvenih politika i ispravaka pogrešaka za svaku komponentu glavnice. Izvještaj o promjenama kapitala (glavnice) izrađuje se po istim pozicijama za tekuće razdoblje i za prethodno razdoblje.

Tablica 8 - Izvještaj o promjenama kapitala

Oznaka pozicije	Opis pozicije
I	Stanje 1. siječnja tekućeg razdoblja
II	Stanje 1. siječnja tekućeg razdoblja (prepravljeno)
III	Ukupno priznati dobici (gubici) u tekućem razdoblju
IV	Stanje 31.prosinca tekućeg razdoblja

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih iz Pravilnika o strukturi i sadržaju finansijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.

3.2.5. Bilješke uz finansijske izvještaje

Sukladno Pravilniku o strukturi i sadržaju finansijskih izvještaja društava za osiguranje⁵⁴, društva izrađuju i prezentiraju kao dio svojih finansijskih izvještaja i bilješke uz izvještaj o finansijskom položaju, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala društva za osiguranje, za ista razdoblja za koja se izrađuju i ostali finansijski izvještaji. Bilješke treba prezentirati na sustavan način. Svaka stavka u izvještaju o finansijskom položaju, izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaju o promjenama

⁵⁴Pravilnik o strukturi i sadržaju finansijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.; Ovim Pravilnikom propisuje se struktura i sadržaj nadzornih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, koje društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje sastavlja na osnovi podataka iz poslovnih knjiga te način i rokovi dostavljanja nadzornih izvještaja Hrvatskoj agenciji za nadzor finansijskih usluga.

kapitala i izvještaju o novčanim tokovima treba biti međusobno povezana sa svakom odnosnom informacijom u bilješkama.

Prema MRS – 1 prezentiranje finansijskih izvještaja bilješke uz finansijske izvještaje trebaju:⁵⁵

1. pružiti informacije o osnovi za sastavljanje finansijskih izvještaja i određenim računovodstvenim politikama,
2. objaviti informacije prema zahtjevima MSFI-a koje nisu prezentirane u bilanci, izvještaju o dobiti, izvještaju o promjenama glavnice, ili izvještaju o novčanom toku, i
3. pružiti dodatne informacije koje nisu prezentirane u bilanci, izvještaju o dobiti, izvještaju o promjenama glavnice ili izvještaju o novčanom toku, ali su važne za razumijevanje bilo kojeg od njih.

Tablica 9 : Struktura i sadržaj bilješki uz finansijske izvještaje

Oznaka pozicije	Opis pozicije
1.	Sažetak primijenjenih računovodstvenih politika s osvrtom na primijenjene računovodstvene politike za ulaganja imovine za pokriće tehničke, odnosno matematičke pričuve.
2.	Podaci koji potkrepljuju stavke prikazane u Izvještaju o finansijskom položaju društva, Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, Izvještaju o novčanim tokovima i Izvještaju o promjenama kapitala posebno za skupinu životnih i posebno za skupinu neživotnih osiguranja.
3.	Podaci o kretanju godišnjeg prinosa na matematičku pričuvu.
4.	Podaci o kvoti šteta po vrstama neživotnih osiguranja, kvoti troškova po vrstama neživotnih osiguranja te kombiniranoj kvoti.
5.	Podaci o strukturi troškova pribave i troškova uprave (administrativnih troškova) po vrstama osiguranja.
6.	Podaci o izračunu kapitala, jamstvenog kapitala i adekvatnosti kapitala sukladno odredbama Zakona o osiguranju, posebno za skupinu životnih osiguranja i posebno za skupinu neživotnih osiguranja, koji sadrže osnovni kapital, dopunski kapital te jamstveni kapital u odnosu na granicu solventnosti.
7.	Podaci o strukturi ulaganja imovine za pokriće matematičke, odnosno tehničke pričuve u skladu sa Zakonom o osiguranju i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima te usporedbom s iskazanim stanjem tehničke odnosno matematičke pričuve.
8.	Podaci o prihodima i troškovima od ulaganja imovine za pokriće tehničke, odnosno matematičke pričuve.
9.	Podaci o usklađenosti imovine za pokriće tehničke, odnosno matematičke pričuve s obvezama iz ugovora o osiguranja (temeljem kojih su formirane tehničke odnosno matematičke pričuve).
10.	Podaci o stanju i kretanju izvanbilančnih stavki koji sadržavaju: dana jamstva i garancije, akreditive, mjenice, ročnice (futures), opcije, swapove, ostale terminske poslove (forwards), ostale derivate, ostale izvanbilančne stavke.
11.	Ukupan iznos naknada koji za određenu finansijsku godinu naplaćuje samostalni revizor ili revizorsko društvo za zakonski propisanu reviziju godišnjih finansijskih izvještaja, ukupan iznos naknada za druge usluge provjere, ukupan iznos naknada za usluge poreznog savjetovanja te ukupan iznos naknada za druge usluge osim revizorskih.

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih iz Pravilnika o strukturi i sadržaju finansijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.

⁵⁵ Mićin, K.: op. cit., str. 43.

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

U svrhu cjelovitosti sagledavanja financijskog položaja, uspješnosti, sigurnosti i efikasnosti poslovanja društva za osiguranje neophodno je provoditi postupke finansijske analize koji su u isto vrijeme i upravljački alat za uspješno planiranje i upravljanje poslovnim segmentima.⁵⁶ Pomoću analize finansijskih izvještaja zainteresirani subjekti mogu dobiti uvid u finansijsku poziciju, likvidnost, solventnost i profitabilnost društva. Dobiveni rezultati se mogu usporediti s lokalnom i globalnom konkurencijom radi uvida u moguća područja unaprjeđenja, te poduzimanje korektivnih mjera. Različiti korisnici finansijskih informacija koje se dobivaju analizom finansijskih izvještaja imaju interes za različite aspekte društava za osiguranje, kao što su broj i trend broja zaposlenih, poštivanje ekoloških standarda, podmirivanje obveza i doprinosa, kretanje cijena i dionica i sl. Vanjski subjekti analizu finansijskih izvještaja koriste zbog procjene potencijala likvidnosti, efikasnosti u upravljanju imovinom i profitabilnosti, te performansi menadžmenta. Kada se koristi u interne svrhe analiza finansijskih izvještaja koristi se kao:⁵⁷

- baza za prognozu budućih uvjeta, te planiranje budućeg poslovanja
- baza za pregovore s potencijalnim vjerovnicima i investitorima
- instrument interne revizije i kontrole.

Analiza finansijskih izvještaja može se podijeliti na tri koraka. Prvi korak je prikupljanje i pregledavanje informacijske podloge te provjera formalne ispravnosti. Nakon toga slijedi vrednovanje, pri čemu se mogu koristiti različite metode, a treći i posljednji korak je interpretacija koja mora biti usmjerena na primatelja i na cilj analize. Uobičajena analitička sredstva i postupci koji se primjenjuju u analizi finansijskih izvještaja su:⁵⁸

- komparativni finansijski izvještaji koji omogućuju uočavanje promjena tijekom vremena (više obračunskih razdoblja), te uočavanje tendencija promjena pomoću serije indeksa,
- strukturni finansijski izvještaji koji omogućuju uvid u strukturi,
- analize pomoću pokazatelja
- specijalne analize.

⁵⁶ Mićin, K.: op. cit., str. 453.

⁵⁷ Vidučić, Lj.: op. cit., str. 378.

⁵⁸ Tipurić, D. et. al.: Korporativno upravljanje, Sinergija, 2008., str. 505.

4.1. Horizontalna i vertikalna analiza finansijskih izvještaja

Horizontalna analiza je dinamička analiza kojom se analizira postotna promjena pojedinih pozicija u finansijskim izvještajima kroz duže vremensko razdoblje. Uobičajena analitička sredstva i postupci koji se koriste u horizontalnoj finansijskoj analizi su komparativni finansijski izvještaji i sagledavanje tendencije promjena pomoću serije baznih indeksa.⁵⁹

Analize finansijskih izvještaja najčešće se izrađuju kao usporedba brojčanih pokazatelja iz izvještaja dobivenih na kraju poslovne godine. Time se omogućava usporedba tijekom određenog razdoblja. Takva analiza pokazuje promjene na pojedinim stawkama i naziva se horizontalnom analizom. Uvijek je bolje da se uspoređuju pozicije za veći broj godina, kako bi se mogle uočiti određene tendencije i na temelju njih donositi kvalitetnije poslovne planove i odluke za buduća razdoblja.⁶⁰ Predmet horizontalne analize su pozicije izvještaja o finansijskom položaju i pozicije iz izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti. Da bi se došlo do zaključka o dinamici promjena, potrebno je pratiti višegodišnje trendove. Za izračunavanje promjena u pozicijama finansijskih izvješća i njihovo uspoređivanje može se uzeti neka godina kao bazna, a ostale se onda uspoređuju s njom. Osim toga mogu se raditi usporedbe svake godine u odnosu na prethodnu. Kod horizontalne analize može se pojaviti problem ako se dogode neke značajnije promjene u politici bilanciranja, promjene obračunskih sustava kod izrade finansijskih izvješća ili na primjer inflacija.⁶¹ Tada se prvo moraju uskladiti bitne stavke da bi ovakva analiza uopće imala smisla.

Vertikalna analiza je ona u kojoj se jedna pozicija iz finansijskog izvještaja uzima kao konstanta te se određuje postotni odnos svih ostalih varijabli, tj. podataka iz izvještaja u odnosu na uzetu konstantnu varijablu, odnosno radi se o usporedbi pojedine pozicije iz finansijskih izvještaja s povezanim pozicijama u istom izvještaju.⁶²

Vertikalna se analiza provodi tako da se u izvještaju o finansijskom položaju aktiva i pasiva označe sa 100, a sve se druge pozicije tada stavljuju u odnos s njima da bi se dobila njihova struktura. Isto se tako prihod od prodaje ili ukupan prihod označavaju sa 100, pa se ostale pozicije uspoređuju s njim.⁶³

⁵⁹ Mićin, K.: op. cit., str. 453.

⁶⁰ Bolfek, B., Knežević, S., Stanić, M.: Vertikalna i horizontalna finansijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik, 2012, str. 158.

⁶¹ Mićin, K.: op. cit., str. 456.

⁶² Bolfek, B., Knežević, S., Stanić, M.: op. cit., str. 158.

⁶³ Ibidem, str. 160.

Ovakva je analiza naročito dobra u slučajevima inflacije, kada absolutni brojevi ne govore puno sami za sebe.⁶⁴

4.2. Pokazatelji analize finansijskih izvještaja

Pokazatelji analize finansijskih izvještaja su nositelji informacija te se računaju upravo radi stvaranja informacijske podloge za donošenje poslovnih odluka. Ovisno o tome koje se odluke žele donositi, naglašava se važnost pojedinih vrsta pokazatelja. Skupine finansijskih pokazatelja se klasificiraju na:⁶⁵

1. pokazatelje likvidnosti (liquidity ratios) – mjere sposobnost društva da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze
2. pokazatelje zaduženosti (leverage ratios) – mjere koliko se društvo financira iz tuđih izvora financiranja.
3. pokazatelje aktivnosti (activity ratios) – mjere kako efikasno društvo upotrebljava svoje resurse.
4. pokazatelje ekonomičnosti – mjere odnos prihoda i rashoda, tj. pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.
5. pokazatelje profitabilnosti (profitability ratios) – mjere povrat uloženog kapitala, što se smatra najvišom upravljačkom djelotvornošću.
6. pokazatelje investiranja (investment ratios) – mjere uspješnost ulaganja u obične dionice.

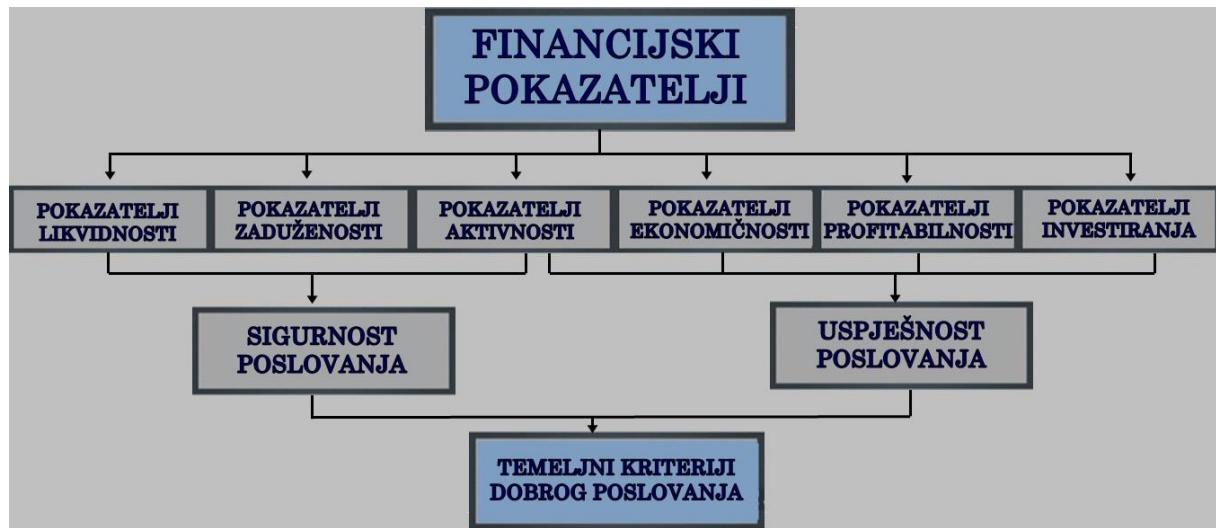
Pokazatelji likvidnosti i zaduženosti smatraju se pokazateljima sigurnosti poslovanja koji opisuju finansijski položaj društva. Pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja smatraju se pokazateljima uspješnosti (efikasnosti) poslovanja, a pokazatelji aktivnosti mogu se smatrati i pokazateljima sigurnosti i uspješnosti. Navedene skupine pokazatelja mogu se koristiti u analizi gotovo svakog poslovnog sustava, međutim u određenim slučajevima potrebno je uvažavati i određene specifičnosti analiziranog poslovnog sustava i u skladu s tim formirati nove pokazatelje. Primjer takvog specifičnog sustava su osiguravajuća društva i banke za koje se formiraju nešto drugačiji pokazatelji⁶⁶.

⁶⁴ Bolfek, B., Knežević, S., Stanić, M.: op. cit., str. 158.,159.

⁶⁵ Žager, K. et. al.: op. cit., str. 243.

⁶⁶ Ibidem, str. 248.

Shema 1 : Povezanosti pokazatelja analize finansijskih izvještaja i temeljnih kriterija dobrog poslovanja

Izvor: Izradio autor na temelju podataka preuzetih iz literature: Žager, K. et.al.: Analiza finansijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, 2008., str. 245.

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost društva za osiguranje da podmiri dospjele kratkoročne obveze. Pokazatelji likvidnosti stavljuju u odnos novac i novčane ekvivalente društva za osiguranje s njegovim obvezama. Pri tome se novac mjeri kao zbroj novca na računima i potencijalnih izvora novca (pozicije bilance) ili kao priljevi novca iz poslovanja (pozicije izvještaja o novčanim tijekovima). Isto tako, novčane obveze se mogu mjeriti kao tekuće obveze za koje je potreban novac (pozicije bilance) ili odljevi novca za poslovanje (pozicije izvještaja o novčanim tijekovima). Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje kolika je pokrivenost kratkoročnih obveza likvidnom kratkotrajnom imovinom, odnosno novčanim sredstvima, tj. ukazuje na sposobnost društva za osiguranje za trenutačno podmirenje obveza. Smatra se da taj koeficijent ne bi trebao biti manji od 0,10, odnosno 10%. Nešto bolja mjera likvidnosti je koeficijent ubrzane likvidnosti. Taj pokazatelj bi trebao iznositi minimalno 1 ili više, odnosno tekuće obveze ne bi smjele biti veće od zbroja iznosa novca i potraživanja, premda ima izuzetaka, ovisno o industriji.⁶⁷

Za sigurnost poslovanja najvažniji su pokazatelji likvidnosti i zaduženosti. Međutim svaki pokazatelj ima svoje značenje, koje će doći do izražaja kada ga se usporedi s određenom

⁶⁷ Vukoja, B.: Analiza finansijskih izvještaja kao temelj za donošenje poslovnih odluka, International conference SME proceedings, Zenica, 2009., str. 11.

standardnom veličinom. Te veličine mogu biti planovi, usporedba veličina u određenom razdoblju i usporedba sa sličnim poduzećima.⁶⁸

Pokazatelji zaduženosti podrazumijevaju izvore financiranja koji se moraju otplatiti i to na kratak rok (do godinu dana) i na dugi rok. Upotreba duga u financiranju ima važne posljedice za vlasnike i kreditore:⁶⁹

- uz manja ulaganja vlasnici zadržavaju kontrolu nad tvrtkom,
- kreditori su svjesni da je njihova sigurnost veća što je veći udio sredstava koji su osigurali vlasnici,
- dobit na vlastiti kapital tvrtke raste ako je stopa povrata ostvarena ulaganjem pozajmljenih sredstava veća od naknade za ta sredstva.

Najčešći pokazatelji zaduženosti su koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja. Odraz su strukture pasive i ukazuju koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice) te koliko je imovine financirano iz tuđeg kapitala (obveza).⁷⁰

Pokazatelji aktivnosti poznati su i kao koeficijenti obrta koji se računaju na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Oni ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Najčešće se koeficijent obrta izračunava za ukupnu imovinu, kratkotrajnu imovinu i potraživanja. Trajanje naplate potraživanja osobito je važno vezano uz usklađivanje novčanih primitaka i izdataka te sposobnosti društva za osiguranje da generira novčane tijekove. Što je vrijeme naplate kraće, društvo za osiguranje brže dolazi do gotovine iz svojih potraživanja i manje je sredstava potrebno za premošćivanje razdoblja nelikvidnosti.⁷¹

Pokazatelji ekonomičnosti podrazumijevaju stavljanje u odnos ostvarenih prihoda prema ostvarenim rashodima u promatranom razdoblju, ali i u proteklim razdobljima kako bi se utvrdio trend kretanja ekonomičnosti. U pravilu, pokazatelji bi trebali biti veći od jedan, odnosno, što su veći, to se više prihoda ostvaruje po jedinici rashoda.

Pokazatelji profitabilnosti mjere povrat uloženog kapitala u poslovanje. Primjenom pokazatelja profitabilnosti određuje se i ocjenjuje uspješnost upravljanja uprave poslovanjem.⁷² Pokazatelji profitabilnosti izražavaju snagu zarade društva za osiguranje, odnosno pokazuju efekt

⁶⁸ Bolfek, B., Knežević, S., Stanić, M.: op. cit., str. 162.

⁶⁹ Vidučić, Lj.: op. cit., str. 399.

⁷⁰ Žager, K. et. al.: op. cit., str. 250.

⁷¹ Ibidem, str. 413.

⁷² Bolfek, B., Knežević, S., Stanić, M.: op. cit., str. 164.

likvidnosti, upravljanja imovinom i dugom na mogućnost ostvarenja profita. U kontekstu pokazatelja profitabilnosti najčešće se razmatraju pokazatelji marže profita te rentabilnost ukupne imovine i rentabilnost vlastitog kapitala.⁷³

Pokazatelji investiranja mjere uspješnost ulaganja u obične dionice, odnosno mjere učinkovitost ulaganja u poslovanje poduzetnika. Za izračun pokazatelja investiranja potrebni su podaci o dionicama, posebno o broju dionica i njihovojoj tržišnoj vrijednosti.⁷⁴

⁷³ Žager, K. et. al.: op. cit., str. 415.

⁷⁴ Brezničar, B.: Analiza i ocjena zaduženosti poduzetnika, Računovodstvo i porezi u praksi broj 10/2012, str. 145.

5. KOMPARATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE ALLIANZ ZAGREB D.D. I CROATIA OSIGURANJE D.D.

5.1. Allianz Grupa

Allianz Grupa je jedna od najvećih i najcjenjenijih svjetskih financijskih institucija, a Allianz Zagreb d.d. dio je te internacionalne mreže te jedini Njemački osigурателј u Hrvatskoj. Osnovana u Berlinu 1890. godine, Allianz Grupa je već godinama najveća europska, a i jedna od najvećih svjetskih osiguravajućih kuća. Njena brojna supsidijarna društva su vodeći osiguravatelji na svojim domaćim tržištima. Na globalnoj razini Allianz je prisutan u gotovo 70 zemalja svijeta. Na vrhu međunarodne Grupe je Allianz SE sa sjedištem u Münchenu. Allianz Grupa ima preko 60 milijuna klijenata diljem svijeta kojima nudi obuhvatni servis u područjima osiguranja, skrbi i investicija. Allianz se razlikuje od drugih osiguratelja upravo po multilokalnoj strategiji koja je rezultat opsežnog promatranja i analize političkih i gospodarskih kretanja u Europi. Osnovu tog pristupa čine svjesnost i uvažavanje regionalnih i lokalnih karakteristika pojedinih osiguravajućih tržišta. Iz tog razloga supsidijarna društva za osiguranje zadržavaju svoj poseban lokalni karakter kao i poduzetničku neovisnost. Načelo je "svaki posao se obavlja na lokalnoj razini" što znači da lokalna uprava vodi poslove na lokalnoj razini. U svakoj zemlji gdje posluje, Allianz je među prvih pet osiguravatelja.⁷⁵

5.1.1. Allianz Zagreb d.d.

Allianz je u Hrvatskoj prisutan od 1999. godine, kada njemački Allianz zajedno sa Zagrebačkom bankom preuzima tadašnje Adriatic osiguranje. Nastaje Allianz Zagreb d.d. koji u trenutku preuzimanja ima tržišni udjel od 4,6%. U godinama koje slijede, Allianz u Hrvatskoj bilježi stalan rast poslovanja. Stope raste su iz godine u godinu bile značajno, čak i dvostruko veće od ostatka tržišta. Danas Allianz drži preko 13% tržišnog udjela i ukupno zauzima drugu poziciju među hrvatskim osiguravateljima. Osim u segmentu osiguranja, Allianz se, zajedno sa strateškim partnerom Zagrebačkom bankom, 2001. godine aktivno uključuje u mirovinsku reformu. Iste godine osnovan je AZ obvezni mirovinski fond, a godinu dana kasnije s radom počinju i AZ dobrovoljni mirovinski fondovi, koji su, svaki u svom segmentu uvjerljivo vodeći mirovinski fondovi na hrvatskom tržištu s oko 40% tržišnog udjela. Snažan rast premijskog prihoda pratilo je i rast prodajne mreže zastupnika te novih prodajnih mjesta. Allianz u Hrvatskoj

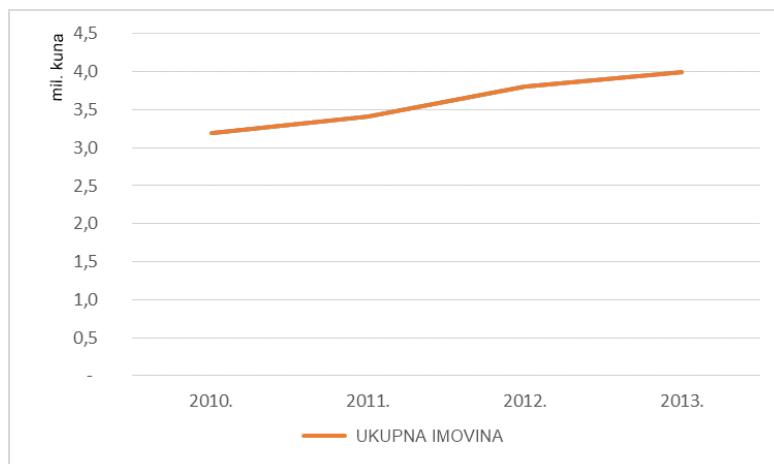
⁷⁵ Allianz Zagreb d.d., <http://www.allianz.hr/>, 20.10.2014.

posluje putem sedam podružnica, odnosno preko 250 prodajnih mjesta. Proizvodi bankoosiguranja na raspolaganju su klijentima i u svim poslovnicama Zagrebačke banke. Kao nastavak uspješnog poslovanja u Hrvatskoj u svibnju 2009. s radom su počela i prva dva Allianzova investicijska fonda: Cash i Portfolio te nakon toga 2012. godine Equity, čime se, uz osiguranje i mirovinske fondove, poslovanje društva za osiguranje proširilo i na upravljanje imovinom.⁷⁶

5.1.2. Horizontalna i vertikalna analiza

Tablica 10 prikazuje bilančno stanje društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.. Krajem svake od promatrane četiri godine vrijednost nekretnine i opreme bilježila je smanjenje vrijednosti. Na kraju 2013. godine zabilježen je blagi oporavak i povećanje vrijednosti za 8,2 mil. kuna. Vrijednost ukupne aktive se povećavala na kraju promatranog razdoblja, te je 2013. godine iznosila 4,001 mlrd. kuna odnosno 193,691 mil. kuna više nego prethodne godine. Ukupne obveze bile su u porastu krajem promatranih godina, a 2013. godine imale su najveći iznos od 3,3 mlrd. kuna. Grafikon 2 prikazuje vrijednost imovine društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. do 2013. Vrijednost imovine povećavala se tijekom promatranog razdoblja te je 2013. godine iznosila 4,001 mlrd. kuna.

Grafikon 2 : Vrijednost imovine društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.

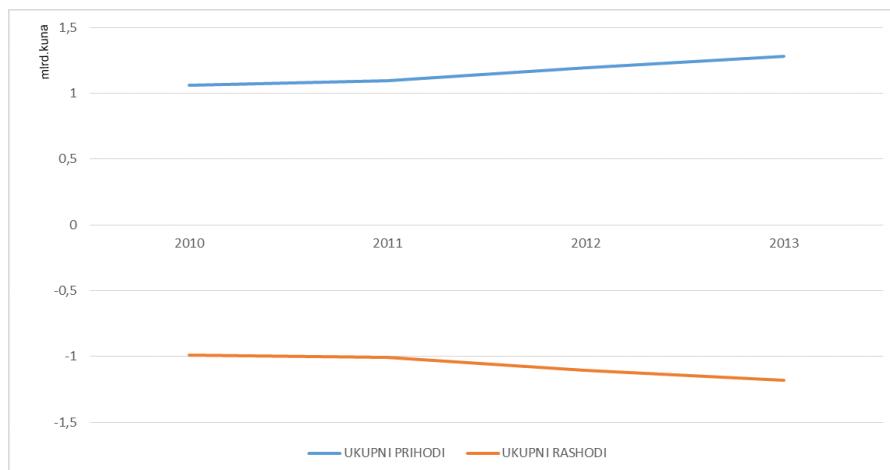

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o finansijskom položaju društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

⁷⁶ Allianz Zagreb d.d., <http://www.allianz.hr/>, 20.10.2014.

Tablica 11 prikazuje horizontalnu analizu računa dobiti i gubitka društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. Neto zaračunate premije, neto zarađene premije i neto prihodi rasli su paralelno kroz promatrana razdoblja. Neto zaračunate premije su za 1,2 mil. kuna bile veće u odnosu na neto zarađene premije. Financijski troškovi zabilježili su nestabilno kretanje. U 2011. godini zabilježili su najmanju vrijednost. Zarada po dionici koja pripada dioničarima bila je u porastu za 7,4 mil. kuna u odnosu na 2012. godinu. Grafikon 3 prikazuje ukupne prihode i rashode društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. do 2013. Ukupni prihodi i rashodi povećavali su se tijekom promatranog razdoblja.

Grafikon 3 : Ukupni prihodi i rashodi društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.

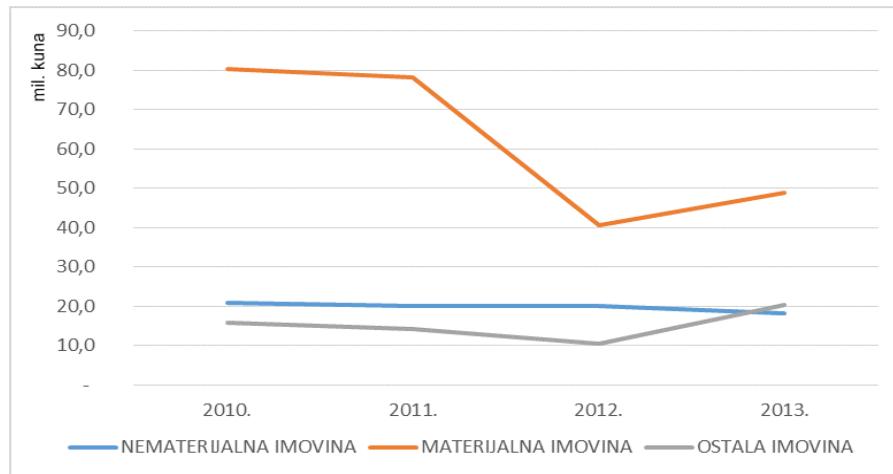

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

Tablica 12 prikazuje vertikalnu analizu bilance društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.. Najveći udjel u ukupnoj imovini Allianz osiguranja na kraju promatranih godina imala je financijska imovina. Novac i novčani ekvivalenti činili su vrlo mali postotak unutar strukture ukupne aktive. Pričuve za ugovore o osiguranju zauzimale su najveći postotak ukupnih obveza. Postoci su se kretali od 80 do 90%. Zadržana dobit činila je najveći dio pasive izvještaja o finansijskom položaju. Grafikon 4 prikazuje vrijednost nematerijalne, materijalne i ostale imovine društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. do 2013. Vrijednost nematerijalne imovine smanjivala se tijekom promatranog razdoblja. Vrijednosti materijalne i ostale imovine također su se smanjivale te su na kraju 2012. godine zabilježile

najmanju vrijednost nakon čega je zabilježen blagi oporavak i povećanje njihovih vrijednosti na kraju 2013. godine.

Grafikon 4 : Prikaz vrijednosti nematerijalne, materijalne i ostale imovine društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o finansijskom položaju društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

Tablica 13 prikazuje vertikalnu analizu računa dobiti i gubitka društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. Financijski prihodi činili su najveći udjel u ukupnim prihodima promatranog društva. S druge strane, troškovi pribave predstavljali su najveće rashode. Iz tabličnog prikaza vidljivo je kako je Allianz osiguranje poslovalo s dobiti tijekom sve četiri promatrane godine.

Tablica 10 : Horizontalna analiza izvještaja o finansijskom položaju društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.

Naziv pozicije	Godine				Odnos 2012./2011., Odnos 2013./2012.
	2010.	2011.	2012.	2013.	
	000 kn				Odnos 2011./2010., Odnos 2012./2011., Odnos 2013./2012.
AKTIVA					
1. Nekretnina i oprema	83.924,0 kn	82.104,0 kn	44.159,0 kn	52.354,0 kn	-
2. Ulaganje u nekretnine	1.291,0 kn	115,0 kn	341.520,0 kn	32.893,0 kn	-
3. Nematerijalna imovina					- kn
4. Odgodeni troškovi prihvate					- kn
5. Ostala nematerijalna imovina					- kn
6. Ulaganja u potražnici					- kn
7. Ulaganja koja se drže do dospijeća					- kn
8. Finansijska imovina i respoloživa za prodaju					- kn
9. Finansijska imovina po fjer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka					- kn
10. Zajmovi i potraživanja					- kn
11. Udio reosiguranja i prihvata u ugovore o osiguranju					- kn
12. Odgodena porezna imovina					- kn
13. Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja					- kn
14. Novac i novčani ekvivalenti					- kn
UKUPNA IMOVINA	3.190.768,0 kn	3.411.478,0 kn	3.807.310,0 kn	4.001.001,0 kn	220.710,0 kn
PASIVA					
1. Pričuve za ugovore o osiguranju					-
2. Obveze jy ugovora o osiguranju, ostale obveze i odgodeni prihodi					-
3. Tekuća porezna obveza					-
4. Odgodena porezna obveza					-
UKUPNE OBVEZE	2.635.028 kn	2.921.273 kn	3.162.456 kn	3.340.388 kn	286.245 kn
1. Dionički kapital					-
2. Rezerva fjer vrijednost					-
3. Zakonska rezerva					-
4. Zadržana dobit					-
Nekontrolirajući interesi					-
UKUPNI KAPITAL I REZERVE	555.740 kn	490.205 kn	644.854 kn	660.613 kn	154.649 kn
UKUPNE OBVEZE I KAPITAL I REZERVE	3.190.768 kn	3.411.478 kn	3.807.310 kn	4.001.001 kn	220.710 kn
					395.832,0 kn

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o finansijskom položaju društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

Tablica 11 : Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. za poslovne godine 2010.-2013.

Naziv pozicije	Godine			Odnos 2013./2012.
	2010.	2011.	2012.	
	000 kn			Odnos 2011./2010.
1. Zarčunate bilo prenje	972.921 kn	1.017.761 kn	1.083.336 kn	17.72.618 kn 44.540 kn 65.975 kn 16.089.282 kn
2. Prenje među u reosiguranje	110.771 kn	108.292 kn	108.667 kn	-2.479 kn 375 kn 17.664 kn
NETO ZARAČNATE PREMJE	862.650 kn	909.069 kn	974.669 kn	126.331 kn 1046.287 kn 47.019 kn 65.600 kn 71.618 kn
1. Pronjena bruto pričuvu prijenosnih premja	2996 kn	12.786 kn	7.455 kn	4.275 kn 9.788 kn -5.331 kn -3.180 kn
2. Pronjena pričuvu prijenosnih premja, udio reosiguranja	3.516.000 kn	1.252.000 kn	1.520 kn	3.036 kn -2.264 kn 268 kn 1.516 kn
NETO ZARADENE PREMJE	868.564 kn	895.031 kn	965.694 kn	1045.048 kn 26.467 kn 70.663 kn 79.354 kn
1. Pribor od provizije i nakande	25.84 kn	27.104 kn	21.541 kn	25.360 kn 1.920 kn -5.563 kn 3.819 kn
2. Financijski prihodi	132.437 kn	160.734 kn	189.038 kn	191.106 kn 28.297 kn 28.304 kn 2.068 kn
3. Ostali poslovni prihodi	4.175 kn	5.431 kn	6.432 kn	9.190 kn 1.256 kn 1.001 kn 2.758 kn
NETO PRIHOD	1.030.560 kn	1.088.390 kn	1.182.705 kn	1.270.704 kn 57.940 kn 94.405 kn 87.999 kn
1. Nastao steće	613.338 kn	608.931 kn	555.854 kn	751.091 kn -4.307 kn -53.077 kn 197.237 kn
2. Udio reosiguranja u nastalim stećima	25.215 kn	30.855 kn	47.921 kn	65.417 kn 5.643 kn 17.063 kn 17.496 kn
NETO NASTALE ŠTEĆE	588.022 kn	578.073 kn	618.933 kn	687.674 kn 9.950 kn 40.860 kn 68.741 kn
1. Troškovi prihvave	164.790 kn	184.819 kn	198.806 kn	227.440 kn 20.029 kn 13.987 kn 28.644 kn
2. Administrativni troškovi	178.623 kn	174.412 kn	196.445 kn	201.502 kn -4.211 kn 22.033 kn 4.857 kn
3. Ostali poslovni troškovi	20.003 kn	26.518 kn	24.093 kn	21.203 kn 65.15 kn -4.425 kn -2.890 kn
FINANCIJSKI TROŠKOV	141.44 kn	4.930 kn	28.254 kn	7.845 kn -9.214 kn 23.324 kn -20.409 kn
DOBIT PRIJE POREZA	93.065 kn	119.548 kn	116.174 kn	125.240 kn 26.483 kn -3.74 kn 9.066 kn
1. porez na dobit	20.89 kn	26.95 kn	25.477 kn	27.824 kn 5.686 kn -1.018 kn 2.347 kn
DOBIT ZA GODINU	72.256 kn	93.053 kn	90.697 kn	97.416 kn 20.797 kn -2.356 kn 6.719 kn -kn
NAMJENA				
1. Dioničarima i Društva	72.256 kn	93.053 kn	90.697 kn	97.416 kn 20.797 kn -2.356 kn 6.719 kn -kn
2. Udio reosiguranja u nastalim stećima				
ZARADA PO DIONICI KOJA PRIPADA DIONIČARIMA DRUŠTVA	72.256 kn	93.053 kn	90.697 kn	97.416 kn 20.797 kn -2.356 kn 6.719 kn -2 kn
OSNOVNA I RAZRIJEDENA ZARADA PO DIONICAMA U KUNAMA	307 kn	395 kn	365 kn	383 kn 88 kn -10 kn -2 kn

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

Tablica 12 : Vertikalna analiza izvještaja o finansijskom položaju društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. za poslovne godine 2010 -2013.

Naziv pozicije	Godine				
	2010.	2011.	2012.	2013.	000 kn
AKTIVA					
1. Nekretnina i oprema	83.934 kn	82.104 kn	44.159 kn	52.354,00 kn	2.63 %
2. Ulaganje u nekretnine	1.291 kn	115 kn	34.152 kn	32.893,00 kn	0,90 %
3. Nematerijalna imovina				0,00	0,00 %
4. Odgodeni troškovi prihvave	32.933 kn	39.111 kn	44.265 kn	51.574,00 kn	1,03 %
5. Ostala nematerijalna imovina	23.067 kn	22.114 kn	21.960 kn	19.759,00 kn	0,72 %
6. Ulaganja u podniznicu				0,00	0,00 %
7. Ulaganja koja se drže do dospijeća	633.080 kn	774.787 kn	789.056 kn	729.869,00 kn	19,84 %
8. Financijska imovina raspolaživa za prodaju	1.323.915 kn	1.425.271 kn	1.670.321 kn	1.904.777,00 kn	41,86 %
9. Financijska imovina po čer vrednosti i kroz mén obiti gubitka	462.516 kn	377.886 kn	439.550 kn	457.161,00 kn	14,50 %
10. Zajmovi i potraživanja	193.640 kn	21.1420 kn	271.138 kn	209.755,00 kn	6,07 %
11. Udio reosigurana u pričuvama za ugovore o osiguranju	69.297 kn	70.957 kn	75.259 kn	97.266,00 kn	2,17 %
12. Odgodena prizena imovina	3.722 kn	1.1213 kn	20 kn	20,00 kn	0,12 %
13. Potraživanje iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	199.843 kn	222.08 kn	252.990 kn	252.343,00 kn	6,26 %
14. Novac i novčani ekvivalenti	151.515 kn	173.907 kn	163.349 kn	193.121,00 kn	4,75 %
UKUPNA IMOVINA	3.190.768 kn	3.411.478 kn	3.807.310 kn	4.001.001,00 kn	100,00 %
PASIVA					
1. Pribuve za dobove o osiguranju	2.155.657 kn	2.644.252 kn	2.833.611 kn	3.058.884 kn	93,19 %
2. Obvezni i ugovori o sojenjaju, ostale obveze i odgodeni prihodi	168.266 kn	268.444 kn	203.244 kn	273.931 kn	6,39 %
3. Tekuća porezna obveza	2.799 kn	8.277 kn	7.626 kn	2.102 kn	0,11 %
4. Odgodena porezna obveza	8.306 kn		18.339 kn	5.501 kn	0,32 %
UKUPNE OBVEZE	2.635.028 kn	2.921.273 kn	3.162.456 kn	3.349.388 kn	100,00 %
1. Dionički kapital	213.723 kn	94.222 kn	94.222 kn	11.722 kn	38,46 %
2. Rezerva ter vrednosti	11.175 kn	29.277 kn	107.702 kn	60.688 kn	2,01 %
3. Zakonska rezerva	25.053 kn	25.053 kn	25.053 kn	25.053 kn	4,51 %
4. Zadržana dobit	224.548 kn	280.929 kn	298.019 kn	360.749 kn	40,41 %
Nekontrolirajući interes	474.499 kn	489.791 kn	644.979 kn	660.183 kn	57,18 %
81.241 kn	414 kn	357 kn	430 kn	14,62 %	0,08 %
UKUPNI KAPITAL I REZERVE	555.740 kn	490.205 kn	644.854 kn	660.613 kn	100,00 %
UKUPNE OBVEZE I KAPITAL I REZERVE	3.190.768 kn	3.411.478 kn	3.807.310 kn	4.001.001 kn	100,00 %
					100,00 %

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o finansijskom položaju društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

Tablica 13 : Vertikalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.

Naziv pozicije	Godine					
	2010.	2011.	2012.	2013.	2010.	2011.
	000 kn					
1. Zaradučnate bruto premije	972.821 kn	1.017.736 kn	1.083.336 kn	17.172.618 kn	112.35	111.91
2. Premije predaje u reosiguranje	110.771 kn	108.292 kn	108.667 kn	126.331 kn	12.35	11.91
NETO ZARAČUNATE PREMJE	862.050 kn	909.039 kn	974.669 kn	1.046.287 kn	100.00	100.00
1. Pronjeta bruto pričvršćiva prijenosnih premija	2.998 kn	12.786 kn	7.455 kn	4.275 kn	0.35	1.43
2. Pronjeta pričvršćiva prijenosnih premija, udio reosiguranja	3.516.00 kn	1.252.00 kn	1.520 kn	3.036 kn	0.40	0.14
NETO ZARAČUNATE PREMJE	888.564 kn	895.031 kn	965.694 kn	1.045.048 kn	100.00	100.00
1. Prilog od provizija i naknade	25.184 kn	27.014 kn	21.541 kn	25.360 kn	2.44	2.49
2. Financijski prilogi	132.457 kn	160.734 kn	189.038 kn	191.106 kn	12.85	14.77
3. Ostali poslovni prilogi	4.175 kn	5.431 kn	6.432 kn	9.190 kn	0.41	0.50
NETO PRIHOD	1.030.360 kn	1.088.300 kn	1.182.705 kn	1.270.704 kn	100.00	100.00
1. Nastel štete	613.238 kn	608.931 kn	555.854 kn	753.091 kn	104.29	105.34
2. Udio reosiguranja u nastalim štetama	25.215 kn	30.858 kn	47.921 kn	65.417 kn	4.29	5.34
NETO NASTALE ŠTETE	588.023 kn	578.073 kn	618.933 kn	887.674 kn	100.00	100.00
1. Tržiškovni pravne	164.790 kn	184.819 kn	198.806 kn	227.446 kn	116.59	154.60
2. Administrativni troškovi	178.623 kn	174.412 kn	196.445 kn	201.302 kn	126.89	145.89
3. Ostali poslovnitroškovi	20.003 kn	26.518 kn	24.093 kn	21.203 kn	141.42	22.18
FINANCIJSKI TROŠKOVNI	14.144 kn	4.930 kn	28.254 kn	7.845 kn	100.00	100.00
DOBIT/PRIJE POREZA	93.065 kn	119.548 kn	116.714 kn	125.240 kn	100.00	100.00
1. Porez na dobit	20.809 kn	26.695 kn	25.477 kn	27.824 kn		
DOBIT/ZA GODINU	72.256 kn	93.053 kn	90.697 kn	97.416 kn	100.00	100.00
NAMJENA						
1. Dioničarska Društva	72.256 kn	93.053 kn	90.697 kn	97.416 kn		
2. Udio reosiguranja u nastalim štetama						
ZARADA PO DIONICI KOJA PRIPADA DIONIČARIMA DRUŠTVA	72.256 kn	93.053 kn	90.697 kn	97.416 kn	100.00	100.00
OSNOVNA I RAZRIJEDENA ZARADA PO DIONICAMA U KUNAMA	307 kn	395 kn	385 kn	383 kn	100.00	100.00

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

5.1.3. Analiza pomoću pokazatelja

Analiza pomoću pokazatelja društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. napravljena je pomoću podataka preuzetih iz izvještaja o finansijskom položaju i izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Društva za 2012. i 2013. godinu.

Tablica 14 : Analiza pomoću pokazatelja društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

	2012.	2013.
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI		
KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	3,9	12,42
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI		
KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI	0,83	0,82
KOEFICIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA	0,18	0,16
KOEFICIJENT FINANCIRANJA	4,8	4,68
POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI		
EKONOMIČNOST UKUPNOG POSLOVANJA	1,08	1,08
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI		
ROA (RENTABILNOST IMOVINE)	0,32	0,32
ROE (RENTABILNOST VLASTITOG KAPITALA)	1,82	1,91
BRUTO DOBITNA MARŽA	1,12	1,13
POKAZATELJI AKTIVNOSTI		
KOEFICIJENT OBRTA UKUPNE IMOVINE	0,3	0,34
POKAZATELJI INVESTIRANJA		
DOBIT PO DIONICI	356,65	383,07

Izvor: Izradila autorica na temelju finansijskih izvještaja društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

Analiza je pokazala da je Društvo u 2012. godini poslovalo s koeficijentom likvidnosti 3,9%, koji se povećao u 2013. godini na 12,42%. Koeficijenti zaduženosti kao i koeficijenti ekonomičnosti imali su podjednake vrijednosti u promatranim godinama. Nadalje, pokazatelji profitabilnosti također su zadržavali podjednake iznose, odnosno lagano su se povećavali. Pokazatelji aktivnosti, kao i investiranja, zabilježili su porast u 2013.godini, u odnosu na 2012. godinu.

5.2. Croatia Osiguranje d.d.

5.2.1. Croatia Osiguranje d.d.

Croatia osiguranje d.d. najveće je i najstarije osiguravajuće društvo u Hrvatskoj. Osnovano je 1884. godine u Zagrebu kao Croatia osiguravajuća zadruga. Društvo je registrirano za sljedeće djelatnosti: u unutrašnjem prometu - životno osiguranje, ostalo osiguranje, procjena rizika i šteta, ostale pomoćne djelatnosti u osiguranju i mirovinskim fondovima; u vanjskotrgovinskom prometu - životno osiguranje, neživotno osiguranje, pomoćne djelatnosti za osiguranje i mirovinske fondove. Od 2014. godine, Croatia Osiguranje je u vlasništvu Adris Grupe d.d. Adris grupa danas jedna je od vodećih hrvatskih i regionalnih kompanija te lider po kriterijima profitabilnosti, kompetentnosti i inovativnosti.⁷⁷ Organizirana je u dvije osnovne strateške poslovne jedinice duhansku i turističku. Od trenutka preuzimanja vlasništva nad Croatia Osiguranjem d.d., Adris grupa postaje i regionalni lider na tržištu osiguranja. Poslovanje Grupe u posljednjih desetak godina obilježio je rast svih ključnih pokazatelja poslovanja. Prihod Grupe u tom je razdoblju narastao za više od pet puta, dobit za 10 puta, a kapital za gotovo 20 puta. Tržišna vrijednost dionica Adris grupe povećana je za više od 100 puta. Adris grupa danas posluje s godišnjim prihodom većim od tri milijarde kuna, a u državni proračun dnevno uplaćuje 12 milijuna kuna.⁷⁸

5.2.2. Horizontalna i vertikalna analiza

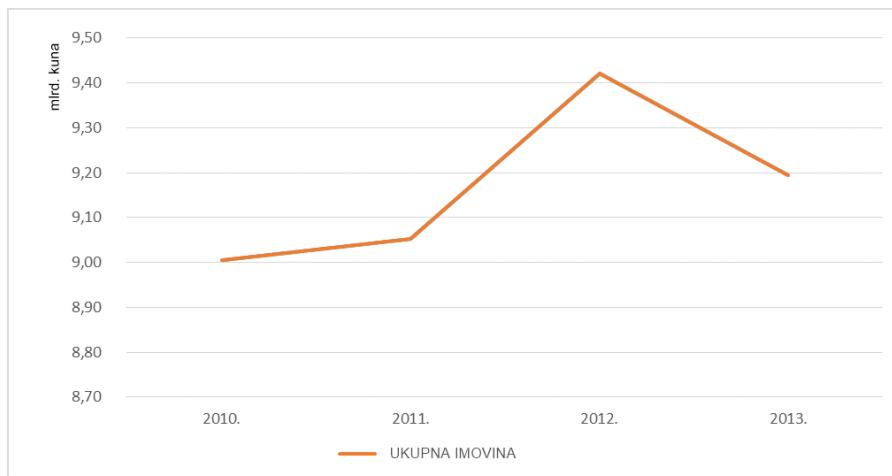
Croatia osiguranje d.d. vodeće je društvo za osiguranje u Republici Hrvatskoj. Prema podacima iz tablice 15, u kojoj je prikazan izvještaj o financijskom položaju Croatia osiguranja za poslovne godine 2010. - 2013., može se uočiti da je na kraju 2011. godine vrijednost materijalne mirovine smanjena za 7,64% u odnosu na prethodnu godinu. Naredna godina zabilježila je pad od 2,09%, dok u 2013. godini dolazi do povećanja vrijednosti za 3,31%. Vrijednost materijalne imovine zabilježila je oscilacije tijekom promatranog razdoblja. Na kraju 2011. godine zabilježila je pad u odnosu na prethodnu godinu za 4,33%. Razdoblje oporavka nastupilo je u 2012. godini (za 10,27%), a u sljedećoj godini uslijedio je pad od 17,23%, odnosno s 1,64 na 1,4 milijuna kuna. Količina novca u banci i blagajni povećavala se iz godine u godinu

⁷⁷ Adris grupa d.d., <http://www.adris.hr/>

⁷⁸ Croatia osiguranje d.d., <http://www.crosig.hr/hr/>

promatranog razdoblja, a na kraju promatranog razdoblja iznosila je 155,9 milijuna kuna. Ukupno promatrana imovina, odnosno aktiva Croatia osiguranja je na kraju svake promatrane godine zabilježila porast u odnosu na prethodnu godinu. Aktiva je na kraju 2013. godine zabilježila manju vrijednost za 2,41% u odnosu na prethodnu godinu. Kapital i rezerve do 2012. godine bilježili su rast. Na kraju 2013. godine njihova vrijednost naglo je padala za 15,36%. U sastavu cjelokupnog kapitala i rezervi, zadržana dobit ili gubitak poslovanja zauzimali su najveći udjel. Ukupna pasiva nakon trogodišnjeg razdoblja konstantnog rasta zabilježila je pad za 2,41 % u odnosu na kraj 2012. godine. U strukturi obveza, tekuće porezne obveze zabilježile su najveći pad na kraju 2013. godine, u odnosu na prijašnje godine. Riječ je o padu od 73,56%, odnosno s 134,3 na 35,5 mil. kuna. S druge strane, veliki rast zabilježile su financijske obveze. Grafikon 5 prikazuje vrijednost imovine društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih godina 2010. do 2013. Vrijednost imovine povećavala se do kraja 2012. godine nakon čega je zabilježeno naglo smanjenje vrijednosti na kraju 2013. godine.

Grafikon 5 : Vrijednost imovine društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje
Croatia osiguranje d.d.

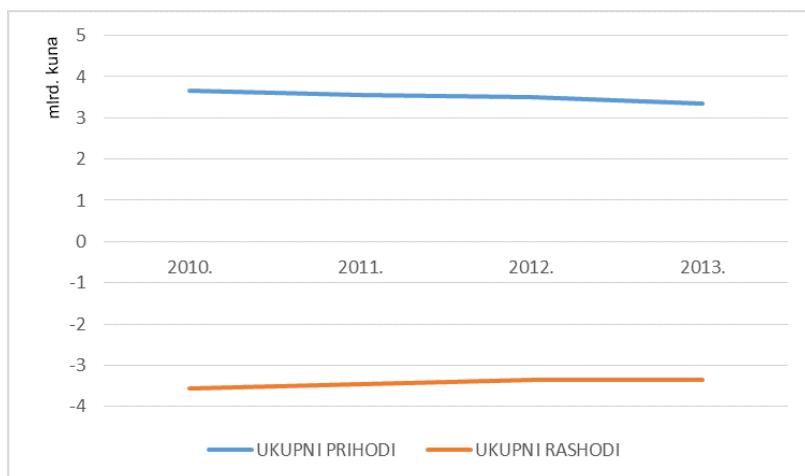
Tablica 15 : Horizontalna analiza izvještaja o finansijskom položaju društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.

Naziv pozicije	AOP oznaka	Godine			Odnos 2013./2012.
		2010.	2011.	2012.	
AKTIVA					
A. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLACENI KAPITAL	001				
1. Kapital pozvan da se platí	002				
2. Kapitalne pozvance da se platí	003				
B. NEMATERIJALNA IMOVINA	004	68.607.729 kn	63.369.271 kn	62.045.721 kn	64.098.787 kn
1. Goodwill	005	43.154.776 kn	42.365.961 kn	37.775.869 kn	35.983.506 kn
2. Ostala nematerijalna imovina	006	21.05.365.904 kn	21.05.365.904 kn	24.267.852 kn	28.114.881 kn
C. MATERIJALNA IMOVINA	007	1.55.667.904 kn	1.489.166.870 kn	1.62.075.490 kn	1.359.187.223 kn
D. ULAGANJA	011	5.929.691.285 kn	6.053.541.771 kn	6.185.038.632 kn	6.26.718.955 kn
I. Ulaganja u zemljišta i građevinske objekte koje ne služe društvu za provođenje djelatnosti	012	81.671.819 kn	969.114.167 kn	798.955.701 kn	699.059.393 kn
II. Ulaganja u poduzeća, pridružena društva i sudjelovanje u zajedničkim ulaganjima	013	19.40.405 kn	17.607.576 kn	15.215.161 kn	16.770.623 kn
III. Ostala finansijska ulaganja	017	5.09.382.691 kn	5.066.520.008 kn	5.370.865.707 kn	5.700.888.240 kn
IV. Depoziti kod preuzetnika osiguranja u reosiguranju	036				
E. ULAGANJA ZA RAČUN I RIZIK VLASNIKA POLICA ŽIVOTNOG OSIGURANJA	037	2.374.967 kn	16.520.627 kn	11.125.214 kn	8.388.557 kn
F. UDIO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM PRUĆIVAMA	038	17.089.270 kn	23.271.802 kn	16.315.649 kn	12.829.013 kn
G. ODGOĐENA I TEKUĆA POREZNA IMOVINA	046	1.455.228 kn	6.039.754 kn	36.705.554 kn	80.995.201 kn
H. POTRAŽIVANJA	049	1.092.179.365 kn	1.011.446.393 kn	1.085.594.183 kn	983.868.000 kn
I. Potraživanja iz većopravnih postrojiva osiguranja	060	73.129.012 kn	68.154.965 kn	63.875.255 kn	66.125.706 kn
II. Potraživanja iz poslova stvarstvarja i reosiguranja	063	29.46.633 kn	61.234.875 kn	58.008.866 kn	52.516.333 kn
III. Ostala potraživanja	064	33.182.533 kn	26.865.533 kn	41.971.162 kn	27.094.772 kn
I. OSTALA IMOVINA	058	9.63.239.741 kn	94.656.787 kn	119.73.734 kn	155.893.659 kn
I. Novac u banci i blagajni	069	6.54.368.858 kn	81.802.961 kn	107.558.563 kn	149.24.624 kn
II. Dugovanja imovina napuštena za prodaju i prestankom poslovanja	062				
III. Ostalo	064	19.76.116 kn	12.853.826 kn	12.175.711 kn	5.336.827 kn
J. PLACENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSTPIELA NAPLATA PRIHODA	065	6.396.616 kn	81.297.400 kn	92.376.646 kn	85.459.653 kn
K. UKUPNA AKTIVA	069	9.004.075.338 kn	9.452.11.063.826 kn	9.421.147.824 kn	9.194.439.218 kn
L. IZVANBILANČNI ZAPISI	070	70.570.829 kn	734.131.072 kn	1.119.64.948 kn	1.260.21.147 kn
PASIVA					
A. KAPITAL I REZERVE	071	1.935.294.941 kn	1.959.053.933 kn	2.071.607.249 kn	1.753.410.369 kn
1. Upisani kapital	072	44.887.200 kn	442.887.200 kn	442.887.200 kn	442.887.200 kn
2. Prenje na emitirane dionice	076				
3. Revalorizacija rezerve	077	56.772.396 kn	496.993.709 kn	480.702.748 kn	161.655.317 kn
4. Rezerve	081	44.930.661 kn	456.666.779 kn	479.572.736 kn	509.179.001 kn
5. Prenesene zadužbine dobiti ili gubitak	085	40.754.919 kn	45.659.140 kn	540.728.250 kn	649.902.884 kn
4. Dobiti ili gubitci tekćeg običajnog razdoblja	088	8.949.765 kn	107.947.104 kn	127.710.314 kn	13.14
B. MANJINSKI INTERES	091	6.598.004 kn	75.445.694 kn	-	10.213.533 kn
C. TEHNIČKE PRUĆIVE	092	6.23.966.078 kn	6.339.781.658 kn	6.316.143.604 kn	9.98
D. POSEBNE PRUĆIVE ZA OSIGURANJE	099	2.374.967 kn	16.220.627 kn	11.42.214 kn	1.19
E. OSTALE PRUĆIVE	100	8.786.378 kn	90.471.240 kn	110.595.896 kn	8.388.557 kn
F. ODGOĐENA I TEKUĆA POREZNA OBVEZA	103	12.943.669 kn	134.899.809 kn	134.330.633 kn	35.513.73 kn
G. DEPOZITI ZADRŽANI IZ POSLA PREDANOOG U REOSIGURANJE	106				
H. FINANSIJSKE OBVEZE	107	16.206.589 kn	88.500.131 kn	143.161.896 kn	390.713.337 kn
I. OSTALE OBVEZE	111	30.469.961 kn	338.444.342 kn	319.925.685 kn	323.853.339 kn
J. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODA BUDUĆEG RAZDOBLJA	116	6.732.340 kn	41.556.267 kn	211.809.434 kn	183.486.59 kn
K. UKUPNA PASIVA	119	9.004.075.338 kn	9.052.110.825 kn	9.421.147.823 kn	9.194.439.219 kn
L. IZVANBILANČNI ZAPISI	120	70.570.829 kn	734.131.072 kn	1.119.64.948 kn	1.260.21.147 kn
DODATAK BILANCI					
M. KAPITAL I REZERVE	121	2.003.892.945 kn	1.959.053.933 kn	2.150.07.967 kn	1.811.643.679 kn
1. Pripisano inačicama kapitala matice	122	1.935.294.941 kn	1.883.608.239 kn	2.071.607.249 kn	1.753.410.369 kn
2. Pripisano nekontrolirajućim interesima	123	6.598.004 kn	75.445.694 kn	78.500.727 kn	58.233.310 kn

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o finansijskom položaju društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d.

Tablica 16 prikazuje horizontalnu analizu izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. Iz analize stavki prihoda uočava se da su one zabilježile blagi pad po svim kategorijama u razdoblju od 2010. do 2013. godine. Vrijednost ukupnih rashoda slijedila je isti trend. Tijekom promatralih razdoblja paralelno se je smanjivala. Valja naglasiti da su se rashodi za osigurane štete konstantno smanjivali, a 2013. godine su bili za 5,67% manji u odnosu na prethodnu godinu. Iz izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti vidljivo je da je Društvo tijekom svih promatralih godina poslovalo s dobitkom, koji u zadnjoj analiziranoj godini iznosio 320 mil. kuna. Grafikon 6 prikazuje ukupne prihode i rashode društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih godina 2010. do 2013. Vrijednost ukupnih prihoda i rashoda smanjivala se tijekom promatranog razdoblja.

Grafikon 6 : Ukupni prihodi i rashodi društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.

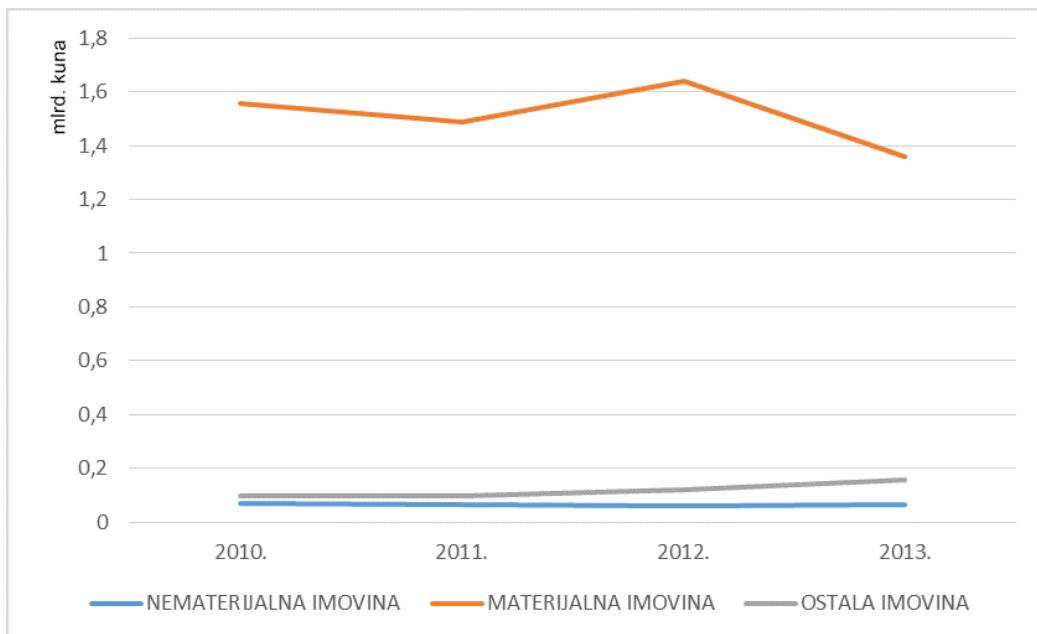

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d.

Tablica 17 prikazuje vertikalnu analizu izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. iz kojeg se vidi da su se u posljednje dvije godine povećala ulaganja, odnosno da se povećao njihov udjel u ukupnoj imovini. Potraživanja po ugovorima o osiguranju su se na kraju promatranog razdoblja znatno smanjila u odnosu na prethodne godine. Vrijednost kapitala i rezervi rasla je te je dosegla maksimum na kraju 2012. godine, nakon čega je uslijedio nagli pad u odnosu na prethodnu godinu. Grafikon 7 prikazuje vrijednost nematerijalne, materijalne i ostale imovine društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih

godina 2010. do 2013. Vrijednost materijalne imovine smanjivala se do kraja 2011. godine, nakon čega je uslijedilo povećanje vrijednosti na kraju 2012. godine te je na kraju 2013. godine ponovo zabilježila smanjenje vrijednosti. Vrijednost nematerijalne imovine bila je konstantna tijekom promatranog razdoblja, a ostala imovina zabilježila je blago povećanje vrijednosti na kraju 2013. godine.

Grafikon 7 : Prikaz vrijednosti nematerijalne, materijalne i ostale imovine društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o finansijskom položaju društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d.

Tablica 18 prikazuje vertikalnu analizu izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. Vrijednost premija opadala je iz godine u godinu. Prihodi od ulaganja su nakon porasta u 2012. za 43% zabilježili smanjenje u 2013. godini za 2,5%. Ostali prihodi varirali su iz godine u godinu te su kroz sve promatrane godine bilježili smanjenje vrijednosti. Iz analize prihoda i rashoda može se uočiti da Croatia osiguranje od 2011. godine ne posluje s dobiti. Unatoč povećanju prihoda i smanjenju rashoda trend kretanja je i dalje negativan i nepovoljan za Društvo.

Tablica 16 : Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.

Naziv pozicije	AOP oznaka	Godine		
		2010.	2011.	2012.
I. ZARADENE PREMIE	124	2.966.614,760 kn	2.841.651,335 kn	2.817.047,526 kn
1. Zaradene bruto premije	125	3.297.1.920,63 kn	3.236.553,468 kn	3.159.511,379 kn
2. Premje stosovanja	126	556.583 kn	1.024.374 kn	957.743 kn
3. Ispavak vrijednosti i naplaćeni ispravak vrijednosti prenje osiguranja/suosiguranja	127	-	52.405,59 kn	60.013,29 kn
4. Prenje predaje u osiguranje	128	-	352.901,389 kn	-
5. Prenje predaje u stosovanje	129	25.452,05,00 kn	21.105,365,00 kn	24.267,852 kn
6. Pronjena bruto pricave prijenosnih premija	130	74.2.24,00 kn	6.949,231 kn	20.61,837 kn
7. Ponjena pricava prijenosnih premija, dio osiguranja	131	4.324,854 kn	-	4.609,062 kn
8. Ponjena pricava prijenosnih premija, dio osiguranja	132	1.073,92 kn	-	6.757,645 kn
III. PRIMODI OD ULAGANJA	133	348.901,31 kn	448.908,509 kn	387.188,401 kn
III. PRIMODI OD PROVIZIA I NAKNADA	147	45.993,270 kn	44.729,407 kn	40.862,939 kn
IV. OSTALI OSIGURATELJNO-TEHNIČKI PRIHODI, NETO OD REOSIGURANJA	148	40.375,439 kn	20.933,348 kn	19.787,192 kn
V. OSTALI PRIHODI	149	246.744,859 kn	215.222,388 kn	235.898,631 kn
VI. IZDACIJA OSIGURANE SLUČAJEVE, NETO	150	-	1.779.624,658 kn	1.777.464,029 kn
1. Likvidirane štete	151	-	1.890,405,377 kn	-
2. Ponjena pricava za štetu	155	29.707,519 kn	72.537,826 kn	14.838 kn
VII. PROMENA MATEMATIČKE PRICUVE I OSTALIH TEHNIČKIH PRIČUVA	159	-	150.354,711 kn	75.666.943 kn
VIII. PROMENA POSEBNE PRICUVE ZA OSIGURANJE IZ SKUPINE ŽIVOTNIH	167	1.98.336 kn	4.700.768 kn	4.947.345 kn
IX. IZDACIJA POVRATE PREMIJA, NETO OD REOSIGURANJA	171	3.614,102 kn	466.213 kn	561.466 kn
X. POSLOVNI RASHODI, NETO	174	-	1.136.397,876 kn	1.149.301,744 kn
1. Troškovi prihabe	175	-	344.388,374 kn	331.527,547 kn
2. Troškovi uprave (administrativni troškovi)	179	-	791.999,502 kn	817.773,627 kn
XI. TRŠKOVI ULAGANJA	183	-	1.760.419,956 kn	204.987,415 kn
XII. OSTALI TEHNIČKI TRŠKOVNI NETO OD REOSIGURANJA	191	-	82.484,332 kn	84.859,006 kn
XIII. OSTALI TRŠKOVNI, UKLUČUJUĆI VRJEDNOSNA USKLADENJA	194	-	210.161,834 kn	170.023,962 kn
XIV. DOBITILI GUBITAK OBRAĆUĆNATOG RAZDOLJA PRUE POREZA	195	19.099,621 kn	158.277,013 kn	160.838,870 kn
XV. POREZA NA DOBITILI GUBITAK	196	-	30.750,635 kn	48.584,554 kn
XVI. DOBITILI GUBITAK OBRAĆUĆNSKOG RAZDOLJA POSLJE POREZA	199	88.298,086,01 kn	109.692,459,00 kn	131.175,445 kn
XVII. UKUPNI PRIHODI	202	3.648,55,759 kn	3.566,344,986 kn	3.500,237,689 kn
XVIII. UKUPNI RASHODI	203	-	3.456,023,773 kn	3.456,652,527 kn
IXX. OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT	204	80.692,272 kn	63.778,687 kn	21.907,389 kn
XX. UKUPNA SVEOBUHVATNA DOBIT	213	1.68.922,258 kn	459.13.771 kn	109.850,550 kn

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Croatia Osiguranje d.d.

Tablica 17 : Vertikalna analiza izvještaja o finansijskom položaju društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.

Naziv pozicije	AOP oznaka	Godine					2013.	2012.	2011.	2010.	AOP oznaka	
		2010.	2011.	2012.	2013.							
AKTIVA												
A. POTRŽIVANJA ZA LIPISENJA NEUPLACENI KAPITAL	001											
1. Kapital počvan da se platiti	002											
2. Kapital nije počvan da se platiti	003	68,407,729 kn	63,369,271 kn	62,043,721 kn	64,098,787 kn	64,098,787 kn	0,76	0,70	0,70	0,66	0,70	
B. NEPLACENI KAPITALNA IMOVINA	004	43,154,776 kn	42,265,966 kn	37,775,869 kn	35,985,906 kn	35,985,906 kn						
1. Gospodarska imovina	005	25,452,953,00 kn	21,105,365,00 kn	24,267,862 kn	1,350,187,23 kn	1,350,187,23 kn						
2. Ostala nematerijalna imovina	006	1,556,867,904 kn	1,480,166,870 kn	1,642,075,490 kn	17,29	16,45	17,43	14,78				
C. MATERIJALNA IMOVINA	007	5,929,691,285 kn	6,053,541,711 kn	6,185,038,652 kn	6,326,718,395 kn	6,326,718,395 kn	65,86	65,87	65,65	65,65	65,81	
D. ULAGAMANA	011	816,718,189 kn	969,414,187 kn	798,957,001 kn	609,059,393 kn	609,059,393 kn						
1. Ulaganja u građevinske objekte koje ne služe društvu za provođenje djelatnosti	012	19,140,405 kn	17,601,526 kn	15,215,161 kn	16,701,762 kn	16,701,762 kn						
II. Ulaganja u poduzeće, ustanovu i državnu instituciju u zadržanju u dejanju	013	5,093,835,691 kn	5,066,520,083 kn	5,370,861,770 kn	5,700,888,240 kn	5,700,888,240 kn						
III. Ostala finansijska ulaganja	017											
IV. Depozit kod pružatelja polovanja osiguranja u reosiguranju	036											
E. ULAGANJA ZA RACUNIRIZIK VLASTNIKA POLICA ZIVOTNOG OSIGURANJA	037	22,374,967 kn	16,320,627 kn	11,423,214 kn	8,388,857 kn	8,388,857 kn	0,25	0,18	0,12	0,09	0,09	
F. UDJO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM PRUĆUVAMA	038	170,389,270 kn	236,271,802 kn	163,151,649 kn	129,829,013 kn	129,829,013 kn	1,89	2,64	1,73	1,41	1,41	
G. ODGOĐENA I TEKUĆA POREZNA IMOVINA	046	11,455,238 kn	6,039,906 kn	36,039,554 kn	36,039,554 kn	36,039,554 kn	0,13	0,07	0,06	0,06	0,06	
H. POKRŽIVANJA	049	1,092,729,365 kn	1,011,446,393 kn	1,108,592,183 kn	983,869,000 kn	983,869,000 kn	12,13	12,13	11,12	10,74	10,70	
I. Pokušavanja u nepostrojenoj postroji osiguranja	050	731,369,012 kn	681,545,955 kn	630,878,255 kn	661,257,096 kn	661,257,096 kn						
II. Potraživanja iz poslova u svosiguranja i reosiguranju	053	58,146,633 kn	61,234,875 kn	58,156,333 kn	52,516,333 kn	52,516,333 kn						
III. Ostala potraživanja	054	331,823,720 kn	268,665,533 kn	419,711,062 kn	270,094,772 kn	270,094,772 kn						
I. OSTALA IMOVINA	058	96,323,974 kn	94,656,787 kn	119,731,734 kn	155,893,959 kn	155,893,959 kn	1,07	1,05	1,05	1,27	1,27	
1. Novice i braneći blagajni	059	65,436,858 kn	81,802,961 kn	107,558,563 kn	149,245,562 kn	149,245,562 kn						
II. Dugotrajna imovina i namjenska za prodaju i prestanak postrojavanja	062											
III. Ostalo	064	19,776,116 kn	12,853,836 kn	12,175,711 kn	5,336,827 kn	5,336,827 kn						
J. PLACENI TROŠKCI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOŠPJEĆA NAPLATA PRIHODA	065	67,396,616 kn	81,297,401 kn	92,376,646 kn	95,459,963 kn	95,459,963 kn	0,75	0,90	0,98	0,93	0,93	
K. UKUPNA AKTIVA	069	90,475,338 kn	90,652,110,826 kn	94,211,477,824 kn	9,194,439,218 kn	9,194,439,218 kn	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
L. IZVANBALANČNI ZAPISI	070	704,570,820 kn	734,133,072 kn	1,119,642,948 kn	1,260,211,417 kn	1,260,211,417 kn						
PASIVA												
A. KAPITAL I REZERVE	071	1,935,294,941 kn	1,980,053,933 kn	2,071,607,249 kn	1,753,410,369 kn	1,753,410,369 kn	21,49	21,64	21,64	21,59	21,59	
1. Upisani kapital	072	442,887,200 kn	442,887,200 kn	442,887,200 kn	442,887,200 kn	442,887,200 kn						
2. Premje na emitirane akcije	076											
3. Revalorizacija rezerve	077											
4. Rezerve	081	543,390,661 kn	436,466,779 kn	479,572,736 kn	509,179,001 kn	509,179,001 kn						
5. Presema (zadržana) dobiti ili gubitak	085	402,754,919 kn	455,659,140 kn	540,392,250 kn	649,902,384 kn	649,902,384 kn						
4. Dih ili globalni rezerve obveznika i nadležnog mrežnja	088	84,349,765 kn	107,047,104 kn	127,715,314 kn	107,215,533 kn	107,215,533 kn						
B. MAMNJSKI INTERES	091	68,598,004 kn	75,443,694 kn	75,804,727 kn	58,223,510 kn	58,223,510 kn	0,76	0,83	0,83	0,63	0,63	
C. TEHNIČKE PRUĆIVE	092	6,233,096,078 kn	6,379,418,783 kn	6,392,145,668 kn	6,316,655,317 kn	6,316,655,317 kn						
D. POSEBNE PRUĆIVE ZA OSIGURANJE	099	22,374,967 kn	16,320,627 kn	11,423,214 kn	8,388,857 kn	8,388,857 kn	0,25	0,18	0,12	0,12	0,12	
E. OSTALE PRUĆIVE	100	87,965,787 kn	90,471,240 kn	10,149,902 kn	12,469,702 kn	12,469,702 kn	0,98	1,00	1,17	1,36	1,36	
F. ODGOĐENA I TEKUĆA POREZNA OBVEZA	103	129,438,669 kn	134,899,899 kn	134,330,063 kn	135,513,273 kn	135,513,273 kn	1,44	1,49	1,43	0,39	0,39	
G. DEPOZIT ZA DRŽAVNU POSLU PREDANOG U REOSIGURANJE	106	161,206,589 kn	88,590,131 kn	143,161,896 kn	390,713,337 kn	390,713,337 kn	1,79	0,98	1,52	4,25	4,25	
H. FINANCISKE OBVEZE	107	303,469,963 kn	388,444,342 kn	319,928,685 kn	323,885,282 kn	323,885,282 kn	3,37	3,74	3,40	3,52	3,52	
I. OSTALE OBVEZE	111	62,732,340 kn	41,556,267 kn	211,809,434 kn	183,486,591 kn	183,486,591 kn	0,70	0,46	0,46	2,00	2,00	
J. ODGOĐENO PLACANJE TROŠKOVA I PRIHODA BUDUĆE GRAZDOBILJA	116											
K. DEPOZIT ZA DRŽAVNU POSLU PREDANOG U REOSIGURANJE	106	9,004,075,338 kn	9,052,110,825 kn	9,421,147,823 kn	9,194,439,219 kn	9,194,439,219 kn	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
L. IZVANBALANČNI ZAPISI	120	704,570,820 kn	734,133,072 kn	1,119,642,948 kn	1,260,211,417 kn	1,260,211,417 kn						
DODATAK BILANCI												
M. KAPITALI REZERVE	121	2,003,892,945 kn	1,990,053,933 kn	2,180,107,967 kn	1,811,643,679 kn	1,811,643,679 kn						
1. Prispisano u međusobnoj lepotitici matice	122	1,935,294,941 kn	1,883,668,239 kn	2,071,607,249 kn	1,753,410,369 kn	1,753,410,369 kn						
2. Prispisano nekontrolirajućim interesima	123	68,598,004 kn	75,443,694 kn	78,500,727 kn	58,223,510 kn	58,223,510 kn						

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o finansijskom položaju društva za osiguranje Croatia Osiguranje d.d.

Tablica 18 : Vertikalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.

Naziv pozicije	AOB oznaka	Godine							
		2010.	2011.	2012.	2013.	2010	2011	2012	2013
I. ZARADENE PREMJE									
1. Zaradune brutno premje	124	2.966.614,760 kn	2.841.651,335 kn	2.817.047,526 kn	2.308.722,144 kn	4,03	5,57	5,90	0,36
2. Premje stosigniranja	125	3.297.119,315 kn	3.229.557,468 kn	3.155,511,379 kn	3.131,247,301 kn				
3. ispravak vrijednosti i naplaćeni ispravak vrijednosti premje osiguranja/suosiguranja	126	556.583 kn	1.024.374 kn	925.743 kn	694.733 kn				
4. Premje predaje u rezervanje	127	52.405,659 kn	-	69.013,259 kn	-	62.109,181 kn	-	55.731,076 kn	
5. Premje predaje u usiguranje	128	352.901,388 kn	-	338.508,471 kn	-	301.017,989 kn	-	299.754,242 kn	
6. Ponjema bruto pričuve pljenostih premja	129	2.622.653,000 kn	21.105.365,000 kn	24.267,853 kn	28.14.881 kn				
7. Ponjema pričuva pljenostih premja, udio stog ustanja	130	74.212,400 kn	6.699.231 kn	20.601.832 kn	-	51.413.492 kn			
8. Ponjema pričuva pljenostih premja, udio stog ustanja	131	4.342,854 kn	-	4.609.021 kn		3.901.093 kn		1.390.852 kn	
II. PRIHODI OD ULAGANJA	132	1.073,932 kn	-	1. Kn	6.775.645 kn	-	25.753 kn		
133	348.991,431 kn	443.908,509 kn	387.188,401 kn	327.727,712 kn	34,22	35,66	42,90	2,55	
III. PRIHOD OD PROVIZIJA I NAKNADA	147	45.993.370 kn	44.729.407 kn	40.862.790 kn	259,62	353,85	412,89	-20,46	
IV. OSTALI OSIGURATELNO-TEHNIČKI PRIHODI, NETO OD REOSIGURANJA	148	40.375,439 kn	20.933,348 kn	15.787,92 kn	23.447,959 kn	295,75	756,10	839,36	-35,65
V. OSTALI PRIHODI	149	246.744,659 kn	215.122,388 kn	235.989,631 kn	232.888,568 kn	48,39	73,58	70,38	-3,59
VI. IZDACIZA OSIGURANE SLUČAJEVE, NETO	150	-	1.779.634,688 kn	1.727.461,029 kn	-	1.590.62,832 kn	-	9,16	9,85
1. Likvidirane stote	151	-	1.899.405,377 kn	1.800.001,855 kn	-	1.686.477,979 kn	-	1.701.956,514 kn	
2. Promjena pričuva za štetu	155	-	29.770.319 kn	72.537.826 kn	-	14.338 kn	111.093,682 kn		
VII. PROMJENA MATEMATIČKE PRIČUVE OSLAHU TEHNIČKIH PRČUVA	159	-	150.354,71 kn	-	135.365,656 kn	-	66.793,534 kn	-79,42	-209,18
VIII. PROMJENA POSEBNE PRIČUVE ZA OSIGURANJE IZ SKUPINE ŽIVOTNIH	167	1.918.369 kn	4.700.768 kn	4.947,345 kn	3.060,021 kn	6224,65	3367,05	3357,07	-26,19
IX. IZDACIZA Povratne premje, neto od reosiguranja	171	-	3.614,02 kn	466.213 kn	501.466 kn	1.132,960 kn	3303,99	-33949,51	29580,75
X. POSLOVNI RASHODI, NETO	174	-	1.346.357,875 kn	-	1.149.301,174 kn	-	1.225.293,917 kn	-10,51	-13,77
1. Troškovi uprave	175	-	344.338,754 kn	-	331.527,547 kn	-	360.893,071 kn		
2. Troškovi uprave administrativni troškovi	179	-	791.999,502 kn	-	817.773,627 kn	-	864.008,46 kn		
XI. TROŠKOVI ULAGANJA	183	-	76.041,956 kn	-	204.887,415 kn	-	156.702,334 kn	-67,83	-77,21
XII. OSTALI TEHNIČKI TROŠKOVI, NETO OD REOSIGURANJA	191	-	82.484,532 kn	-	84.859,006 kn	-	91.226,28 kn	-	100,483,034 kn
XIII. OSTALI TROŠKOVI, UKLJUČUĆI VRIJEDNOSNA USKLADENJA	194	-	20.161.634 kn	-	17.002,3962 kn	-	148.120,83 kn	-	17.688,329 kn
XIV. DOBITILI GUBITAK OBRAČUNATOG RAZDOBILA PRIJE POREZA	195	119.049,621 kn	158.277,013 kn	166.085,870 kn	-	8.359,892 kn	-	56,82	-93,09
XV. POREZ NA DOBITILI GUBITAK	196	-	30.750,635 kn	-	48.584,554 kn	-	34.327,925 kn	-	3.581,631 kn
XVI. DOBITILI GUBITAK OBRAČUNSKOG RAZDOBILA POSLUJE POREZA	199	-	88.298.086,00 kn	-	109.692,459,00 kn	-	131.758,445 kn	-	11.941,523 kn
XVII. UKUPNI PRIHODI	202	3.648.552,759 kn	3.566.344,986 kn	3.500.237,689 kn	-	3.351.041,784 kn	-		
XVIII. UKUPNI RASHODI	203	-	3.561.023,573 kn	-	3.456.652,527 kn	-	3.368.479,244 kn	-	4,15
XIX. OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT	204	-	80.693,272 kn	-	63.778,887 kn	-	21.107,895 kn	-	3.362,989,307 kn
XX. UKUPNA SVEOBUHVATNA DOBIT	213	-	168.992,258 kn	-	45.913,771 kn	-	109.893,259 kn	-	319.715,981 kn

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Croatia Osiguranje d.d.

5.2.3. Analiza pomoću pokazatelja

Analiza pomoću pokazatelja društva za osiguranje Croatia Osiguranje d.d. napravljena je pomoću podataka preuzetih iz izvještaja o finansijskom položaju i izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Društva iz 2012. i 2013. godine.

Tablica 19 : Analiza pomoću pokazatelja društva za osiguranje Croatia Osiguranje d.d.

	2012	2013
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI		
KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	22,2	3,56
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI		
KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI	0,78	0,78
KOEFICIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA	0,22	0,22
KOEFICIJENT FINANCIRANJA	3,75	3,65
POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI		
EKONOMIČNOST UKUPNOG POSLOVANJA	1,12	1,07
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI		
ROA (RENTABILNOST IMOVINE)	1,45	0,22
ROE (RENTABILNOST VLASTITOG KAPITALA)	6,76	0,18
BRUTO DOBITNA MARŽA	5,02	0,48
POKAZATELJI AKTIVNOSTI		
KOEFICIJENT OBRTA UKUPNE IMOVINE	0,32	0,34
POKAZATELJI INVESTIRANJA		
DOBIT PO DIONICI	307.598	307.598

Izvor: Izradila autorica na temelju finansijskih izvještaja društva za osiguranje Croatia Osiguranje d.d.

Analiza je pokazala da je Društvo u 2012. godini poslovalo s velikim koeficijentom likvidnosti koji je iznosio 22,2%, za razliku od koeficijenta likvidnosti u 2013. godini, kada se smanjio na 3,56%. Koeficijenti zaduženosti ostali su u gotovo jednakim omjerima kroz promatrane godine. Nadalje, pokazatelji ekonomičnosti smanjili su se u 2013. godini s 1,12% na 1,07%. Pokazatelji profitabilnosti također su pokazali smanjenje u 2013. godini, u odnosu na 2012. godinu. Pokazatelji aktivnosti, kao i investiranja, jedini su pokazatelji koji su zabilježili porast u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu. Bez obzira na izračunate pokazatelje, Društvo je uspjelo zadržati vodeću poziciju u odnosu na društva za osiguranje u Republici Hrvatskoj.

5.3 Rezultati komparativne analize društava za osiguranje Allianz Zagreb d.d. i Croatia osiguranje d.d.

U 2013. godini tržišni udjel Croatia osiguranja d.d. u ukupnoj zaračunatoj premiji svih društava za osiguranje iznosio je 28,9%. Društvo je i dalje zauzimalo vodeću poziciju u neživotnim osiguranjima s udjelom od 34,7%, dok je u životnim osiguranjima zauzimalo drugu poziciju s 14,0 % tržišnog udjela. U 2013. godini, Croatia osiguranje d.d. ostvarilo je ukupnu zaračunatu premiju u iznosu od 2.63 mlrd. kuna. Zaračunata premija neživotnih osiguranja bila je manja za 3,2 %, dok je u segmentu životnih osiguranja Društvo zabilježilo pad od 2,1% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Društvo za osiguranje Allianz Zagreb d.d. u 2013. godini ostvarilo je ukupnu bruto premiju od 1,2 mlrd. kuna i zadržalo drugu poziciju na tržištu osiguranja s tržišnim udjelom od 13%. Na tržištu životnih osiguranja Društvo je zadržalo vodeću poziciju s tržišnim udjelom od 18,6%, pri čemu je zabilježilo porast od 1,9% u odnosu na prethodnu godinu. U neživotnim osiguranjima Društvo je povećalo tržišni udjel s 10,3% na 10,8% i time zadržalo treću poziciju u ovom tržišnom segmentu.

Tablica 20 : Usporedba bruto premije osiguravajućih društava Croatia Osiguranje d.d. i Allianz Zagreb d.d. 2012. i 2013. godine

OSIGURATELJ	2012.	2013.	INDEKS 2012./2013.	UDJEL U %	
				2012.	2013.
Croatia Osiguranje d.d.	2.707.693.805	2.625.085.411	96,9	30,0	28,9
Allianz Zagreb d.d.	1.089.353.535	1.179.481.961	108,3	12,1	13,0

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih iz finansijskih izvještaja promatralih osiguravajućih društava

Rezultati analize pomoću pokazatelja su pokazali da je društvo za osiguranje Allianz Zagreb d.d. u 2012. godini poslovalo s koeficijentom likvidnosti od 3,9%, koji se je povećao u 2013. godini na 12,42%, dok je društvo za osiguranje Croatia Osiguranje d.d. u 2012. godini poslovalo s velikim koeficijentom likvidnosti od 22,2%, za razliku od koeficijenta likvidnosti u 2013. godini, kada se je smanjio na 3,56%. Iz toga proizlazi da su novac i potraživanja kod društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. u promatranom razdoblju rasli više od kratkoročnih obveza, što je rezultiralo poboljšanjem likvidnosti, dok je kod društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. smanjenju koeficijenta likvidnosti prethodilo povećanje kratkoročnih obveza u većoj mjeri od novca i potraživanja.

Nadalje, ukupna imovina društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. zabilježila je rast u razdoblju od 2010. do 2013. godine, te je u 2013. godini iznosila 4,001 milrd. kuna. Ukupna imovina društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. također je zabilježila rast u gotovo svim promatranim godinama, izuzev 2013. godine, kada se smanjuje za 2,41% u odnosu na 2012. godinu, ali i dalje iznosi velikih 9,194 mlrd. kn, što je dvostruko više od ukupne imovine društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

Ukupni prihodi društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. zabilježili su lagani rast u promatranom razdoblju te su 2013. godine iznosili 1.28 mlrd. kuna. Ukupni prihodi društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. zabilježili su pad te su u 2013. godini iznosili 2,64 mlrd. kuna, a na smanjenje ukupnih prihoda najviše je utjecalo smanjenje zaračunate premije kao posljedica pada potražnje za osigurateljnim proizvodima, uzrokovane gospodarskom krizom.

6. ZAKLJUČAK

Osiguranje je u suvremenom gospodarskom razvoju postalo učinkovitom i nezamjenjivom zaštitom te realnim čimbenikom sigurnosti i razvoja društva. Ekonomski smisao osiguranja sadržan je u naknadi štete u imovinskom osiguranju i isplati osiguranih iznosa u osiguranju osoba. Djelatnost osiguranja znatno utječe na razvoj gospodarstva svake zemlje te je važan čimbenik stabilnosti finansijskog sustava. U Hrvatskoj su u 2013. godini djelovala dvadeset i šest društava za osiguranje te jedno društvo za reosiguranje. Od toga, sedam društava za osiguranje bavi se poslovima životnog osiguranja, devet društava poslovima neživotnog osiguranja te deset društava poslovima i životnog i neživotnog osiguranja.

Financijski izvještaji pružaju njihovim korisnicima informacije o poslovanju poduzeća te je njihova analiza jedan od važnijih alata kojima različite interesne skupine mogu doći do onih informacija koje su im potrebne za donošenje odluka. Pomoću analize financijskih izvještaja zainteresirani subjekti mogu dobiti uvid u finansijsku poziciju, likvidnost, solventnost i profitabilnost društva. Dobiveni rezultati se mogu usporediti s lokalnom i globalnom konkurencijom zbog uvida u moguća područja unaprjeđenja te poduzimanje korektivnih mjera.

Allianz Grupa jedna je od najvećih i najcijenjenijih svjetskih financijskih institucija. Allianz Zagreb d.d. dio je te međunarodne mreže te jedini njemački osigурatelj u Hrvatskoj. Allianz je u Hrvatskoj prisutan od 1999. godine te iz godine u godinu bilježi stalan rast poslovanja, što pokazuju stope rasta koje su iz godine u godinu bile čak i dvostruko veće od ostatka tržišta. Danas Allianz ima više od 13% tržišnog udjela i ukupno zauzima drugu poziciju među društvima za osiguranje u Republici Hrvatskoj.

Croatia osiguranje d.d. najveće je i najstarije osiguravajuće društvo u Hrvatskoj. Danas ima 28,9% tržišnog udjela i zauzima vodeću poziciju među osiguravateljima, dok u životnim osiguranjima zauzima drugu poziciju s 14,0 % tržišnog udjela.

Provedbom analize financijskih izvještaja dvaju promatranih društava za osiguranje došlo se do zaključka da su bez obzira na finansijsku krizu, oba društva za osiguranje poslovala s dobiti te su bilježila stalan rast poslovanja. Ukupna imovina društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. zabilježila je rast u razdoblju od 2010. do 2013. godine, te je u 2013. godini iznosila 4,001 mlrd. kuna. Ukupna imovina društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. također je zabilježila rast u gotovo svim promatranim godinama, izuzev 2013. godine, kada se smanjuje za 2,41% u

odnosu na 2012. godinu, ali i dalje iznosi velikih 9,194 mlrd. kuna, što je dvostruko više od ukupne imovine društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

Financijska kriza imala je veliki utjecaj na sektor osiguranja, pri čemu se europska industrija osiguranja u 2009. godini počela oporavljati od pada premija iz prethodne godine. Oporavak je nastavljen u 2010. godini, a zatim ponovno usporen u 2011. godini. Višegodišnje opadanje premija osiguranja ima odraza na stagnaciju ili usporen rast imovine osigурatelja, a uzroci leže u problemima realnog sektora hrvatskog gospodarstva. Smanjenje industrijske proizvodnje, pad poslova u građevinarstvu te opadanje prodaje automobila doveli su do smanjenja premija imovine, a smanjeni su i dohoci stanovništva. U tako složenim okolnostima sigurno je da će i sljedećih nekoliko godina obilježiti ozbiljni izazovi za cijelu djelatnost osiguranja.

LITERATURA

Knjige:

- Andrijašević, S., Petranović, V. : Ekonomika osiguranja, Alfa, Zagreb, 1991.
- Belak, V. : Profesionalno računovodstvo prema MSFI i hrvatskim profesionalnim propisima, Zgombić & Partneri, Zagreb, 2006.
- Bolfek, B., Knežević, S., Stanić, M. : Vertikalna i horizontalna finansijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik, 2012.
- Brezničar, B.: Analiza i ocjena zaduženosti poduzetnika, Računovodstvo i porezi u praksi broj 10/2012.
- Ćurak, M., Jakovčević, D. : Osiguranje i rizici, RRIF Plus, Zagreb, 2007.
- Filipović, I. : Računovodstvo finansijskih institucija, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet Split, Split, 2010.
- Gulin, D. et. al.: Računovodstvo osiguravajućih društava, RIF, Zagreb, 2006.
- Međunarodni standardi finansijskog izvješćivanja (MSFI), HZRIF, 2004.
- Mićin, K. : Računovodstvo osiguravajućih društava, HASIBO, Zagreb, 2008.
- Tipurić, D. et. al.: Korporativno upravljanje, Sinergija, 2008.
- Vidučić, Lj. : Finansijski menadžment, VIII. izdanje, RRIF Plus, Zagreb, 2012.
- Vukoja, B. : Analiza finansijskih izvještaja kao temelj za donošenje poslovnih odluka, International Conference SME proceedings , Zenica, 2009.
- Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: Analiza finansijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008.

Propisi:

- Pravilnik o strukturi i sadržaju finansijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o reviziji, Narodne novine broj 144/12.
- Zakon o osiguranju, Narodne novine broj 151/05.
- Zakon o računovodstvu, Narodne novine broj 109/07.
- Zakon o reviziji, Narodne novine broj 144/12.

Internetske stranice:

- Adris grupa d.d., <http://www.adris.hr/>, 11.02.2015.
- Allianz Zagreb d.d., <http://www.allianz.hr/>, 11.02.2015.
- Croatia Osiguranje d.d., <http://www.crosig.hr/hr/>, 11.02.2015.
- Hrvatski ured za osiguranje, <http://www.huo.hr/>, 11.02.2015.
- Odbor za standarde finansijskog izvještavanja, <http://www.osfi.hr/>, 11.02.2015.

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Odnos životnih i neživotnih osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2012. i 2013. godini.....	14
Grafikon 2 : Vrijednost imovine društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.....	31
Grafikon 3 : Ukupni prihodi i rashodi društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.....	32
Grafikon 4 : Prikaz vrijednosti nematerijalne, materijalne i ostale imovine društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.	33
Grafikon 5 : Vrijednost imovine društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.	40
Grafikon 6 : Ukupni prihodi i rashodi društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.	42
Grafikon 7 : Prikaz vrijednosti nematerijalne, materijalne i ostale imovine društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.	43

POPIS TABLICA

Tablica 1: Vrste osiguranja u skupini životnih osiguranja	10
Tablica 2: Vrste osiguranja u skupini neživotnih osiguranja	10
Tablica 3: Broj društava za osiguranje prema vlasništvu i strukturi provođenja poslova osiguranja	11
Tablica 4 : Ukupna zaračunata bruto premija po društvima 2012. i 2013. godine izražena u kunama	13
Tablica 5: Izvještaj o finansijskom položaju (bilanca)	18
Tablica 6 : Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (račun dobiti i gubitka).....	19
Tablica 7 : Izvještaj o novčanim tokovima (indirektna metoda).....	21
Tablica 8 - Izvještaj o promjenama kapitala	22
Tablica 9 : Struktura i sadržaj bilješki uz finansijske izvještaje	23
Tablica 10 : Horizontalna analiza izvještaja o finansijskom položaju društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.....	34
Tablica 11 : Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. za poslovne godine 2010.-2013.....	35
Tablica 12 : Vertikalna analiza izvještaja o finansijskom položaju društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. za poslovne godine 2010 -2013.....	36
Tablica 13 : Vertikalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.....	37
Tablica 14 : Analiza pomoću pokazatelja društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.	38
Tablica 15 : Horizontalna analiza izvještaja o finansijskom položaju društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.	41
Tablica 16 : Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.	44
Tablica 17 : Vertikalna analiza izvještaja o finansijskom položaju društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.	45
Tablica 18 : Vertikalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.	46
Tablica 19 : Analiza pomoću pokazatelja društva za osiguranje Croatia Osiguranje d.d.	47
Tablica 20 : Usporedba bruto premije osiguravajućih društava Croatia Osiguranje d.d. i Allianz Zagreb d.d. 2012. i 2013. godine	48

POPIS SHEMA

Shema 1 : Povezanosti pokazatelja analize finansijskih izvještaja i temeljnih kriterija dobrog poslovanja.....	27
--	----